

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2011**

Το 2011 αποτέλεσε μία πολύ δύσκολη χρονιά τόσο για το χώρο στον οποίο δραστηριοποιείται το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) όσο και για την ίδια την Οργάνωση. Μεσούσης της σφοδρότατης οικονομικής κρίσης (που έχει ως πρώτα θύματα τους πιο ευάλωτους, στους οποίους συγκαταλέγονται οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο), το ΕΣΠ είχε να διαχειριστεί προβλήματα εξαθλιωμένων ανθρώπων, που το Ελληνικό κράτος είτε καταπατά καθημερινά θεμελιώδη δικαιώματά τους, είτε τους αφήνει επιδεικτικά απροστάτευτους.

Όπως θα διαβάσετε αναλυτικά στην Έκθεση που ακολουθεί, το 2011 -όπως άλλωστε δυστυχώς συνέβη και το 2010- η πρόσβαση στο άσυλο ήταν σχεδόν ανύπαρκτη, οι συνθήκες υποδοχής απαράδεκτες ενώ αμείωτη ήταν και η απροθυμία που επέδειξαν οι Ελληνικές Αρχές και οι υπηρεσίες τους στην εξυπηρέτηση όσων αιτούνται ή έχουν λάβει διεθνή προστασία στη χώρα μας. Επιπρόσθετα, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο είχαν να αντιμετωπίσουν όλο και αυξανόμενες ρατσιστικές επιθέσεις ακραίων στοιχείων, που δρουν ατιμώρητα.

Μέσα σε αυτή τη δύσκολη κατάσταση, το ΕΣΠ κλήθηκε -όπως πάντα- να ανταποκριθεί στις ανάγκες των προσφύγων και να προστατεύσει τα δικαιώματά τους. Παράλληλα όμως, είχε να αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα, σχετιζόμενα κυρίως με την οικονομική κρίση, η οποία αναπόφευκτα επηρεάζει και δημιουργεί αβεβαιότητες και στην Οργάνωσή μας.

Παρόλο που το ΕΣΠ λειτουργεί με συγκεκριμένα και εγκεκριμένα προγράμματα χρηματοδότησης, η άνευ προηγουμένου καθυστέρηση στην καταβολή της χρηματοδότησης (κυρίως του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων, που αποτελεί τον μεγαλύτερο χρηματοδότη του ΕΣΠ) προκάλεσε σοβαρά προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία της Οργάνωσης. Παρόλα αυτά όλοι οι εργαζόμενοι, για άλλη μία χρονιά, επέδειξαν επαγγελματισμό και αυταπάρνηση, συνεργάστηκαν μεταξύ τους για τη βελτίωση της εσωτερικής λειτουργίας της Οργάνωσης και σημείωσαν σημαντικές επιτυχίες, τις οποίες θα έχετε την ευκαιρία να διαβάσετε παρακάτω.

Η παρούσα έκθεση είναι αφιερωμένη στους ίδιους αλλά και σε όλους όσους μας συμπαραστάθηκαν και μας βοήθησαν στις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε.

Πάνος Χριστοδούλου
Νομικός Σύμβουλος Διοίκησης/ Διευθυντής ΕΣΠ

Εισαγωγή	Σελ. 4
Τα σημαντικότερα γεγονότα του 2011	Σελ. 6
Το ΕΣΠ το 2011	Σελ. 10
Άσυλο: μία πρόκληση. Νομική υποστήριξη.	Σελ. 13
Διαδικασία ένταξης και κοινωνική υποστήριξη.	Σελ. 21
Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης Προσφύγων «Ιόλαος».	Σελ. 29
Πηγές χρηματοδότησης και υλοποίηση προγραμμάτων.	Σελ. 31
Το ΕΣΠ στον κόσμο.	Σελ. 34
Δικτύωση και επέκταση των δράσεων του ΕΣΠ.	Σελ. 36
Τμήμα Εξεύρεσης Πόρων και Επικοινωνίας.	Σελ. 40
Ευχαριστίες.	Σελ. 46

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, είναι μία Μη Κυβερνητική Οργάνωση, η οποία δραστηριοποιείται από το 1989 στο χώρο του ασύλου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα. Στην Οργάνωση απασχολούνται δικηγόροι, κοινωνικοί λειτουργοί, κοινωνικοί ανθρωπολόγοι, πολιτικοί επιστήμονες, διερμηνείς και διοικητικό προσωπικό, που έχουν ως στόχο την πραγματοποίηση των κατάλληλων ενεργειών για την προάσπιση των δικαιωμάτων των προσφύγων και δικαιούμενων διεθνούς προστασίας, καθώς και των υπηκόων τρίτων χωρών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες (ασυνόδευτοι ανήλικοι, θύματα trafficking κ.α.)

Το ΕΣΠ καθημερινά:

Υποδέχεται και παρέχει δωρεάν νομικές και κοινωνικές συμβουλές και υπηρεσίες σε αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες και σε ανθρώπους που προέρχονται από τρίτες χώρες και έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας, με απώτερο στόχο την προστασία αλλά και την ομαλή ένταξή τους.

Πρωθεί τα δικαιώματα των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο και δραστηριοποιείται με σκοπό τη βελτίωση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου και την εφαρμογή του.

Αναπτύσσει δράσεις με σκοπό τη σωστή ενημέρωση της κοινής γνώμης και την ευαισθητοποίησή της, αλλά και την ευαισθητοποίηση των Αρχών σε ό,τι αφορά τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες.

Κάθε χρόνο, η ανάγκη για προστασία των ανθρώπων, που βρίσκονται στη χώρα μας από φόβο ή επειδή ήδη έχουν υποστεί στη χώρα τους δίωξη λόγω της φυλής, θρησκείας, ιθαγενείας, συμμετοχής σε ορισμένη κοινωνική ομάδα ή λόγω πολιτικών πεποιθήσεων, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των δράσεων του ΕΣΠ.

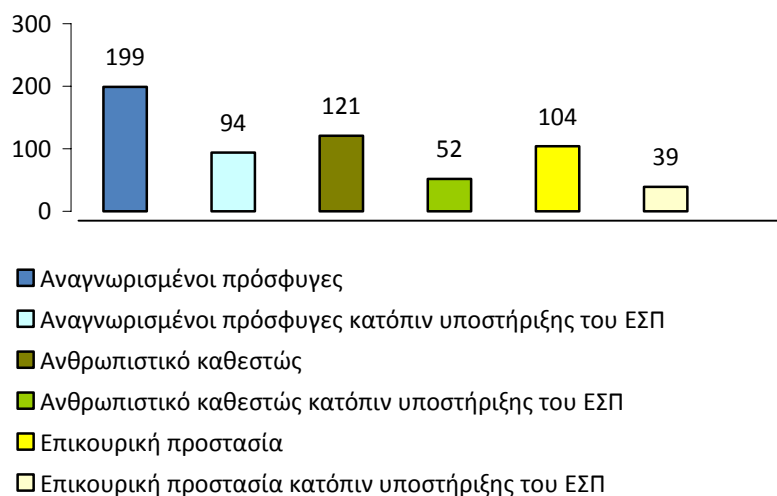
Ο αριθμός αυτών που ζητούν πολιτικό άσυλο και διεθνή προστασία στην Ελλάδα παραμένει ιδιαίτερα σημαντικός, δεδομένης της γεωγραφικής θέσης της χώρας μας, στην είσοδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, κατά τη διάρκεια του 2011, υποβλήθηκαν 9 311 νέες αιτήσεις ασύλου από τις οποίες οι 8 507 απορρίφθηκαν. Από τους εξετασθέντες σε Α' βαθμό (δηλαδή κατόπιν πρώτης συνέντευξης ενώπιον των Ελληνικών αρχών), 44 άτομα αναγνωρίστηκαν, εκ των οποίων τα 9 ήταν εξυπηρετούμενοι του ΕΣΠ, 36 άτομα έλαβαν ανθρωπιστικό καθεστώς¹, εκ των οποίων τα 9 ήταν εξυπηρετούμενοι του ΕΣΠ και άλλα 63 έλαβαν επικουρική προστασία², εκ των οποίων τα 16 ήταν εξυπηρετούμενοι του ΕΣΠ. Την αναγνώριση του προσφυγικού τους καθεστώτος σε Β' βαθμό (δηλαδή μετά από προσφυγή κατά της πρώτης απορριπτικής απόφασης εις βάρος τους και δεύτερη συνέντευξη) έλαβαν 155 άτομα, 85 εκ των οποίων ήταν εξυπηρετούμενοι του ΕΣΠ, 85 απέκτησαν ανθρωπιστικό καθεστώς, εκ των οποίων τα 43 ήταν εξυπηρετούμενοι του ΕΣΠ και τέλος, 41 άτομα έλαβαν επικουρική προστασία, 23 εκ των οποίων εξυπηρετήθηκαν από το ΕΣΠ.

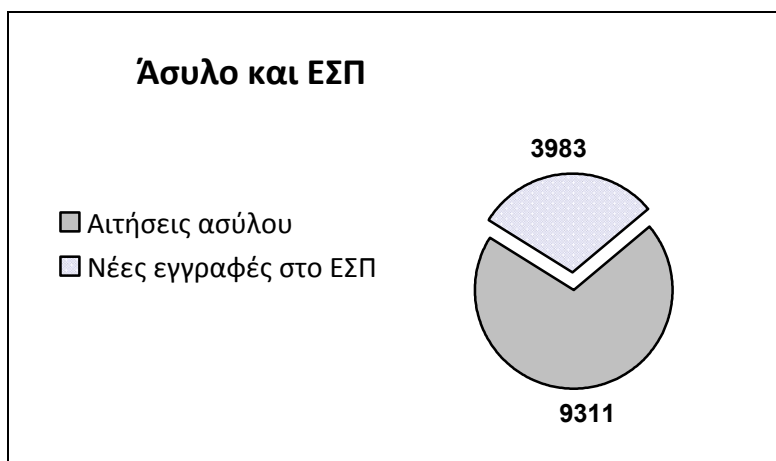
¹ Χορήγηση άδειας διαμονής σε αλλοδαπούς των οποίων το αίτημα ασύλου απορρίφθηκε οριστικά αλλά αδυνατούν να αναχωρήσουν από την Ελλάδα εξαιτίας ανωτέρας βίας (όπως σοβαρός λόγος υγείας, διεθνής αποκλεισμός, εμφύλια σύρραξη, μαζικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, απαγόρευση επαναπροώθησης κλπ)

² Καθεστώς προστασίας που χορηγείται σε άτομα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αναγνώρισης καθεστώτος πρόσφυγα, αλλά συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι εάν επιστρέψουν στη χώρα τους κινδυνεύουν να υποστούν σοβαρή βλάβη (όπως θανατική ποινή ή εκτέλεση, βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, σοβαρή προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω βίας ασκούμενης αδιακρίτως σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης).

Συμβολή του ΕΣΠ στη διαδικασία του ασύλου το 2011

Σε γενικές γραμμές, κατά τη διάρκεια του 2011, το ΕΣΠ προσέφερε νομικές και κοινωνικές υπηρεσίες σε 11 493 άτομα ενώ πραγματοποιήθηκαν 3 983 νέες εγγραφές³: 3 052 άνδρες και 931 γυναίκες, εκ των οποίων οι 731 ήταν ανήλικοι. Η συντριπτική πλειοψηφία των ατόμων που εγγράφηκαν στο ΕΣΠ κατάγεται από το Αφγανιστάν, ενώ η Νιγηρία, το Πακιστάν, η Σενεγάλη, η Γουινέα, το Ιράκ, το Ιράν και η Συρία είναι οι χώρες προέλευσης των περισσότερων εξυπηρετούμενων.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.gcr.gr

³ άτομα που προσήλθαν για πρώτη φορά στο ΕΣΠ ζητώντας τη συνδρομή του

Αν και ίσως θα περίμενε κανείς το 2011 η Ελλάδα να μονοπωλεί το ενδιαφέρον του υπόλοιπου κόσμου μόνο λόγω της οικονομικής κρίσης, η χώρα μας κατάφερε να αποτελέσει μελανό –δυστυχώς– σημείο αναφοράς και στο θέμα του ασύλου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τις πράξεις και τις παραλείψεις της, που οδηγούν πρόσφυγες και μετανάστες σε απόγνωση και εξαθλίωση.

Τη χρονιά που μας πέρασε τα μοναδικά σημεία που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως θετικά ήταν δύο:

- η θέσπιση του Νόμου 3907/2011⁴, με τον οποίο το άσυλο αφαιρείται από τη δικαιοδοσία της Αστυνομίας, καθώς ιδρύεται αυτοτελής Υπηρεσία Ασύλου και Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής και

- η αύξηση των ποσοστών αναγνώρισης προσφυγικού καθεστώτος ή/και χορήγησης άλλου καθεστώτος διεθνούς προστασίας⁵.

Οι παραπάνω όμως θετικές εξελίξεις ακυρώθηκαν από την ίδια την πράξη. Οι Υπηρεσίες που προβλέπει ο Ν 3907/2011 παραμένουν, μέχρι τη στιγμή που γράφονταν αυτές οι γραμμές, ανενεργείς. Μάλιστα, λόγω της οικονομικής κρίσης και των περιορισμών που έχουν τεθεί στις προσλήψεις στον δημόσιο τομέα, θεωρείται πολύ δύσκολη η στελέχωσή τους και ακόμη δυσκολότερη η στελέχωσή τους από εξειδικευμένο προσωπικό.

Αντίστοιχα, η αύξηση των περιπτώσεων στις οποίες χορηγήθηκε διεθνής προστασία, ουσιαστικά δεν έχει σχεδόν κανένα θετικό επακόλουθο πέραν της μη απέλασης. Κατά τα άλλα, όσοι κατάφεραν να λάβουν διεθνή προστασία αντιμετώπισαν και αντιμετωπίζουν καθημερινά τις συνέπειες από την απουσία, εκ μέρους του Ελληνικού κράτους, οποιασδήποτε πολιτικής ένταξης και σεβασμού ακόμη και των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

Στην Ελλάδα, η παραβίαση ακόμη και θεμελιωδών δικαιωμάτων τόσο των προσφύγων, όσο και των μεταναστών ήταν ένα καθημερινό φαινόμενο για όλο το 2011. Τη χρονιά που μας πέρασε η Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης Μεταχείρισης (CPT) του Συμβουλίου της Ευρώπης, εξετάζοντας τις συνθήκες κράτησης των υπηκόων τρίτων χωρών και την κατάσταση του σωφρονιστικού συστήματος, προχώρησε σε δημόσια δήλωση κατά της Ελλάδας, κάτι που αποτελεί εξαιρετικά δυσμενή επίκριση για το κύρος της χώρας μας⁶.

Την ίδια στιγμή, αποφάσεις τόσο του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) αλλά και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέδειξαν ότι στη χώρα τα ανθρώπινα δικαιώματα βρίσκονται σε κίνδυνο και η Ελλάδα χαρακτηρίστηκε ως χώρα που επιφυλάσσει απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Η αρχή έγινε με την απόφαση του ΕΔΑΔ_στην υπόθεση MSS κατά Ελλάδος και Βελγίου. Η απόφαση εκδόθηκε στις αρχές του 2011 και καταδίκασε την Ελλάδα για παραβίαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ (Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου) για τις συνθήκες κράτησης και διαβίωσης που επεφύλαξε στον προσφεύγοντα και του άρθρου 13 της ίδιας Σύμβασης λόγω έλλειψης αποτελεσματικής προσφυγής κατά την εξέταση του αιτήματος ασύλου. Ομοίως καταδίκασε το Βέλγιο για παραβίαση των ίδιων άρθρων της Σύμβασης επειδή επέστρεψε (κατ' εφαρμογή του Κανονισμού

⁴ ο Νόμος 3907/2011 αφορά στην «ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη-μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών και λοιπές διατάξεις». Σημειώνεται ότι το ΕΣΠ, μαζί με άλλες οργανώσεις και φορείς, συμμετείχε το 2010 σε θεσμικό επίπεδο στη δημιουργία του συγκεκριμένου νόμου.

⁵ Θεωρούμε ότι το ΕΣΠ συνέβαλε –όπως άλλωστε και άλλες ΜΚΟ και φορείς– στην αύξηση αυτών των ποσοστών χάρη στην επιμονή και τη συνέπειά του στην υποστήριξη των προσφύγων ενώπιον των Αρχών.

⁶ Σημειώνεται ότι η δημόσια δήλωση έχει γίνει μόνο δύο φορές στο παρελθόν για την Τουρκία και τρεις για την Τσετσενία.

Δουβλίνο II) τον προσφεύγοντα στην Ελλάδα⁷. Η απόφαση αυτή αποτελεί την πρώτη σε ευρωπαϊκό επίπεδο που αμφισβητεί ουσιαστικά την εφαρμογή του Κανονισμού Δουβλίνο II.

Παρά την προαναφερόμενη απόφαση, η Ελλάδα εξακολούθησε να παραβιάζει την ΕΣΔΑ με αποτέλεσμα να συνεχιστούν οι εις βάρος της αποφάσεις, όπως αυτές των παρακάτω υποθέσεων:

- *Rahimi κατά Ελλάδος* (5.04.2011): καταδίκη της Ελλάδας για παράνομη κράτηση αλλά και για απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση και ανεπαρκή φροντίδα ασυνόδευτου ανήλικου από το Αφγανιστάν. Σημειώνεται ότι η προσφυγή του ασυνόδευτου ανήλικου υποστηρίχθηκε από τρεις Ελληνίδες δικηγόρους, μία εκ των οποίων σήμερα ανήκει στο δυναμικό της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΣΠ

- *R.U. κατά Ελλάδος* (7-6-2011): καταδίκη της χώρας μας, μεταξύ άλλων, για απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση αιτούντος άσυλο στη χώρα μας, καθώς και για παραβίαση των άρθρων 5 (δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και στην ασφάλεια) και 13 (αποτελεσματικά ένδικα μέσα) της ΕΣΔΑ. Σημειώνεται ότι η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε επί προσφυγής που υποστηρίχθηκε ενώπιον του δικαστηρίου από δικηγόρο που σήμερα εργάζεται στη Νομική Υπηρεσία του ΕΣΠ.

Κατόπιν των ανωτέρω, ήταν πολλές οι χώρες που πάγωσαν τις επιστροφές αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα, οι οποίες εκτελούνται με βάση τον Κανονισμό «Δουβλίνο II». Το γεγονός αυτό δεν βελτίωσε καθόλου την κατάσταση. Η έλλειψη μέτρων για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και η πρόσβαση στο άσυλο παρέμεινε ουσιαστικά ανύπαρκτη. Αντιθέτως, σε όλη την Ελληνική επικράτεια η Αστυνομία επιδόθηκε σε ενέργειες και παραλείψεις που είχαν ως σκοπό να δημιουργήσουν εμπόδια⁸ και να «αποθαρρύνουν» όσους επιθυμούσαν να ζητήσουν διεθνή προστασία. Επιπλέον ακολούθησε πρακτικές είτε άμεσων επαναπροωθήσεων, είτε επιβολής μέγιστων ορίων κράτησης υπό συνθήκες που παρέμειναν τραγικές, δικαιώνοντας τη δημόσια δήλωση της CPT.

«...Την στιγμή της παρουσίας μας σε διπλανό θάλαμο, ένας κρατούμενος χαρακώθηκε με ξυραφάκι. Τον έβγαλαν έξω, τα τραύματα δεν ήταν πολύ βαθιά, εκτός από ένα, από όσο κατάφερα να δω. Του περιποιήθηκε τα τραύματα ο αστυνομικός αλλά δεν τον πήγαν στο νοσοκομείο. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει γιατρός στο Κέντρο, παρά μόνο μια νοσοκόμα. Υπήρχε γενικά πολύ ένταση. Η ήδη αυξημένη πίεση λόγω των συνθηκών (βρωμιά, υγρασία, κρύο, έλλειψη ζεστού νερού και δύσκολη επικοινωνία με το τηλέφωνο [δυνατότητα για χρήση του τηλεφώνου υπάρχει μια φορά στις 3 ημέρες όταν γίνεται και ο προαυλισμός, μια τηλεφωνική κάρτα κοστίζει 4 ευρώ και διαρκεί μόλις 3 λεπτά], που γίνεται ακόμη μεγαλύτερη λόγω της παράτασης της κράτησης, είχε ως αποτέλεσμα την αγανάκτηση και ξεσηκωμό και των υπολοίπων. Φίλος αυτού που μαχαιρώθηκε ήταν επίσης σε άσχημη και έξαλλη κατάσταση. Ζητήσαμε να τον βγάλουν έξω για λίγη ώρα, όπως επίσης και άλλον που απειλούσε ότι θα αυτοκτονήσει, θα κόψει το λαιμό του. Ευτυχώς εκείνη τη στιγμή έφτασαν και 2 ψυχολόγοι, οπότε ανέλαβαν να τους ηρεμήσουν. Ωστόσο εκείνος που απειλούσε ότι θα αυτοκτονήσει, εξακολουθούσε να είναι σε κρίση. Είχε δει τον συγκρατούμενό του να χαρακώνεται. Επίσης, είχε μάθει ότι το αίτημα ασύλου του, που νόμιζε ότι είχε καταγραφεί, δεν έχει καταγραφεί τελικά, όπως διαπιστώσαμε από την αστυνομία...»

Από μαρτυρία δικηγόρων μας στον Έβρο

⁷ Στη συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου παρενέβησαν για πρώτη φορά η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ενώ αποτελεί γεγονός ότι το σκεπτικό της απόφασης βασίστηκε και σε εκθέσεις και αναφορές ΜΚΟ, όπως το ΕΣΠ

⁸ Μη καταγραφή/παραλαβή αιτημάτων ασύλου, μη ενημέρωση ή ελλιπής ενημέρωση των αλλοδαπών για τα δικαιώματά τους, άρνηση πρόσβασης σε νομική βοήθεια με προσωρινές απαγορεύσεις στην επίσκεψη ΜΚΟ σε χώρους κράτησης (ανάμεσά τους και στο ΕΣΠ) κλπ

Παρόμοιες τραγικές συνθήκες κράτησης συνάντησαν και όσοι ασυνόδευτοι ανήλικοι⁹ συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο στη χώρα. Οι ανήλικοι αντιμετωπίστηκαν, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, κατά τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζονται και οι ενήλικες: ως μετανάστες που εισήλθαν παράτυπα στη χώρα και δεν λήφθηκε καμία μέριμνα για την προστασία τους. Για ακόμη μία χρονιά, ο θεσμός της Επιτροπείας δεν λειτούργησε ουσιαστικά με αποτέλεσμα οι ανήλικοι να παραμένουν έρμαιο εκμετάλλευσης μετά τη λήξη της κράτησής τους.

«Η κατάσταση στα κέντρα κράτησης είναι εντελώς ακατάλληλη για ανήλικους. Οι χώροι όπου κρατούνται δεν έχουν σχεδιαστεί με τρόπο ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες τους. Επίσης δεν είναι κατάλληλοι να φιλοξενήσουν μεγάλο αριθμό κρατουμένων. Ήμασταν μάρτυρες της εικόνας 64 ατόμων να στριμώχνονται σε κελί που σχεδιάστηκε για 35 άτομα και τα παιδιά να κοιμούνται δυο-δυο σε μονά, στενά και βρώμικα στρώματα. Κατά τον ίδιο τρόπο οι ανήλικοι έπρεπε να μοιραστούν δύο τουαλέτες και δύο ντουζιέρες. Προϊόντα προσωπικής υγιεινής δεν παρέχονται, δεν υπάρχει συνεργείο καθαρισμού ενώ τα υδραυλικά προβλήματα που συχνά προκύπτουν (όπως βούλωμα των αποχετεύσεων) επιδεινώνουν την ήδη άθλια κατάσταση...

...Άλλο σοβαρό πρόβλημα, που εκφράζουν και οι ίδιοι οι ανήλικοι, είναι η έλλειψη χρόνου και χώρου για αναψυχή καθώς δεν τους επιτρέπεται ο προαυλισμός, συχνά καθ' όλη τη διάρκεια της κράτησής τους... Κατά την επίσκεψή μας παρατηρήσαμε μικρά παιδιά να είναι πολύ σφιχτά δεμένα, ανά δύο με πλαστικά δεσμά, με σκοπό να μεταφερθούν συνοδευόμενα από αστυνομικούς από το ένα κτίριο της αστυνομίας στο άλλο...

... Η συμπεριφορά της Αστυνομίας απέναντι στους ανήλικους δεν διαφέρει σε τίποτα από αυτή που επιφυλάσσεται σε ενήλικες κρατούμενους. Σε καμία περίπτωση οι ενέργειες που ακολουθούνται έχουν ως γνώμονα την ευάλωτη κατάσταση των ανηλίκων και τις ανάγκες προστασίας τους. Είναι επίσης προφανές ότι οι αστυνομικοί δεν έχουν καμία εκπαίδευση στον χειρισμό ανηλίκων αλλά και άλλων ευάλωτων περιπτώσεων γενικότερα...»

Από μαρτυρία κοινωνικού λειτουργού κατόπιν επισκέψεων σε χώρους κράτησης ασυνόδευτων ανηλίκων

Την ίδια στιγμή η Ελληνική Πολιτεία ξεκίνησε το σχέδιο ανέγερσης φράχτη στον Έβρο για να αποτρέψει την είσοδο παράτυπων μεταναστών στην επικράτειά της, χωρίς να υπολογίζει ότι μια τέτοια ενέργεια παραβιάζει το δικαίωμα ασύλου αφού δεν δίνει τη δυνατότητα σε κάποιον, που έχει φόβο δίωξης, να φτάσει στο έδαφός της και να ζητήσει προστασία. Σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης και παρά την άρνηση της ΕΕ να χρηματοδοτήσει ένα τέτοιο έργο, η Ελλάδα επιμένει στο σχέδιό της, το οποίο μοιραία θα προσθέσει νέα θύματα στον ήδη μακρύ κατάλογο απελπισμένων ανθρώπων που βρίσκουν τραγικό τέλος στην προσπάθειά τους να φτάσουν στη χώρα μας.

«...Υπάρχει μεγάλος αριθμός οικογενειών που χωρίζεται στα σύνορα και αναζητούν έκτοτε να βρουν τα παιδιά τους. Όπως υπάρχει και σημαντικός αριθμός ανηλίκων που βρίσκονται νεκροί είτε από πνιγμό είτε από το ψύχος και παραμένουν αζήτητοι...»

Από μαρτυρία δικηγόρων μας στον Έβρο

Τέλος, τα κρούσματα ρατσιστικής βίας εναντίον προσφύγων και μεταναστών γενικότερα έλαβαν ραγδαία αύξηση¹⁰ και για πρώτη φορά παρουσιάστηκε το φαινόμενο ολόκληρες περιοχές στο κέντρο της Αθήνας να έχουν παραδοθεί σε ακραία στοιχεία, που δρουν ανεξέλεγκτα και

⁹ Ανήλικοι που βρίσκονται στην Ελλάδα χωρίς γονείς ή κηδεμόνες.

¹⁰ Μόνο στο 3μηνο 1/10-31/12/2011 καταγράφηκαν 63 περιστατικά από το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας που εκείνη την περίοδο ξεκίνησε να λειτουργεί πιλοτικά. Σημειώνεται ότι το ΕΣΠ είναι μέλος του συγκεκριμένου Δικτύου.

βιαιοπραγούν εναντίον οποιουδήποτε είναι ή μοιάζει με ξένος. Στην όλη κατάσταση η Αστυνομία παραμένει ακόμη και σήμερα αδρανής, ενώ σε αρκετές πλέον περιπτώσεις, μέλη της συμμετέχουν στη ρατσιστική βία.

Για συνοπτική παρουσίαση της κατάστασης του ασύλου στην Ελλάδα, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας (<http://www.gcr.gr/node/618>).

Κάτω από όλες αυτές τις αντίξοες συνθήκες, οι οποίες έγιναν ακόμη δυσκολότερες από τις μεγάλες καθυστερήσεις στις καταβολές των εγκεκριμένων χρηματοδοτήσεων υπέρ του ΕΣΠ, η Οργάνωση κλήθηκε να προασπίσει τα δικαιώματα των προσφύγων και όσων άλλων περιπτώσεων υποστηρίζει.

Συνοπτικά, τα σημαντικότερα γεγονότα του έτους 2011 για το ΕΣΠ μπορούν να θεωρηθούν τα εξής:

1. **Συνολικά 199 άνθρωποι αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες στη διάρκεια του έτους. Από αυτούς, οι 94 υποστηρίχθηκαν από το ΕΣΠ.** Αντίστοιχα, από τους 121 ανθρώπους που έλαβαν ανθρωπιστικό καθεστώς οι 52 ήταν περιπτώσεις του ΕΣΠ, ενώ από τους 104 που έλαβαν επικουρική προστασία, οι 39 είχαν την υποστήριξη του ΕΣΠ. Τα στοιχεία αυτά δίνουν μία εικόνα της έμπρακτης συμβολής του ΕΣΠ στην διαδικασία ασύλου.
2. **Το ΕΣΠ ταξίδεψε στην Ιταλία για την υπεράσπιση Αφγανού αιτούντα άσυλο ενώπιον των Ιταλικών Αρχών:** η εξειδίκευση των δικηγόρων του ΕΣΠ και η εμπειρία τους αναγνωρίζεται και εκτός συνόρων. Οι λεπτομέρειες της υπόθεσης καθώς και τα προβλήματα σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού του Δουβλίνου που ήρθαν στην επιφάνεια περιγράφονται αναλυτικότερα στις δράσεις της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΣΠ.
3. **Νομολογία για την κράτηση αιτούντων άσυλο,** ακόμη μια επιτυχία του ΕΣΠ: Κατόπιν σχετικής αίτησης της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΣΠ επί αντιρρήσεων κατά κράτησης αιτούντος άσυλο, εκδόθηκε η απόφαση 448/2011 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά, σύμφωνα με την οποία κρίθηκε, για πρώτη φορά, παράνομη η παράταση κράτησης αιτούντος άσυλο πέραν του τριμήνου σύμφωνα με την Οδηγία περί Επιστροφών και την Οδηγία περί Ασύλου. Η απόφαση αυτή παρουσιάστηκε από το ΕΣΠ και στο Ετήσιο Γενικό Συνέδριο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (European Council on Refugees and Exiles-ECRE). Λεπτομέρειες της υπόθεσης δίνονται αναλυτικότερα στην περιγραφή των δράσεων της Ν.Υ. του ΕΣΠ.
4. **Πολύ σημαντική επιτυχία του ΕΣΠ στη νομιμοποίηση μερίδας ανθρώπων για ανθρωπιστικούς λόγους.** Μέσω της συμμετοχής του σε σχετικές ομάδες εργασίας και *fora*, το ΕΣΠ συνεισέφερε στο να ενταχθούν στις περιπτώσεις που καλύπτονται από το άρθρο 28 του Π.Δ. 114/10¹¹ για την αναγνώριση ανθρωπιστικού καθεστώτος, περιπτώσεις ανθρώπων που δε θα νομιμοποιούνταν με διαφορετικό τρόπο. Οι άνθρωποι αυτοί, παρότι δεν φαίνεται να δικαιούνται κάποιο είδος διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο και εφόσον αποδειχθεί ότι έχουν αναπτύξει ιδιαίτερους δεσμούς με τη χώρα λόγω μακροχρόνιας διαμονής και προσαρμογής στην τοπική κοινωνία, μπορούν πλέον να επωφεληθούν της διάταξης του συγκεκριμένου άρθρου. Αυτό προκύπτει σε σειρά αποφάσεων των Επιτροπών Προσφύγων του Π.Δ. 114/10 οι οποίες και απέδωσαν το ανθρωπιστικό καθεστώς σε ανάλογες περιπτώσεις.

¹¹ ΦΕΚ Α 195/22.11.2010 για την «Καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας», αναλυτικότερα: http://www.yptp.gr/images/stories//2011/PD114-2010_el.pdf.

5. **Συμμετοχή δικηγόρων του ΕΣΠ (ως συνήγοροι Αφγανών προσφύγων) στη δίκη κατά αστυνομικών του Α.Τ. Αγίου Παντελεήμονα, που παραπέμφθηκαν για βασανιστήρια.** Επτά χρόνια μετά τα γεγονότα, οι κατηγορούμενοι καταδικάστηκαν τον Δεκέμβριο του 2011 σε ποινές 5 ετών και 5 ετών + 5 μηνών αντίστοιχα, από το Μ.Ο.Δ. της Αθήνας. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την υπόθεση στην περιγραφή των δράσεων της Ν.Υ του ΕΣΠ.
6. **Ενημερώσεις σε κοινότητες προσφύγων για τα δικαιώματά τους σχετικά με το νέο Προεδρικό Διάταγμα Π.Δ. 114/10 του 2010:** το ΕΣΠ ενημέρωσε διαφορετικές κοινότητες προσφύγων για τα κοινωνικά τους δικαιώματα σύμφωνα με το νέο Προεδρικό Διάταγμα 114/2010 το οποίο ρυθμίζει το μεταβατικό στάδιο για τη διαδικασία ασύλου μέχρι την ισχύ του νέου νόμου 3907/2011 (σχετικά με την «Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής»). Η ενημέρωση έγινε είτε στα γραφεία του ΕΣΠ (Ιρανοί πρόσφυγες) είτε στα γραφεία των κοινοτήτων (Αφγανοί, Σομαλοί) είτε δόθηκαν πληροφορίες τηλεφωνικά στα προεδρία κοινοτήτων (Πακιστάν, Κένυα).
7. **Νέες επαφές και συμμετοχές του ΕΣΠ σε Δίκτυα και κοινές πανευρωπαϊκές πρωτοβουλίες:** με απώτερο στόχο την ενεργή παρουσία του ΕΣΠ σε διεθνή δίκτυα, έγιναν κινήσεις για τη σύσφιξη των σχέσεων με ξένους εταίρους και οργανώσεις ανά τον κόσμο, καθώς και για την ενεργή συμμετοχή του ΕΣΠ σε διεθνείς, συλλογικές πρωτοβουλίες ως υποστηρικτής ή και ως ειδικός επιστημονικός σύμβουλος. Ενδεικτικά, αξίζει να τονιστούν αφενός η υπογραφή της κοινής έκκλησης κατά της κράτησης ανήλικων με πρωτοβουλία του Διεθνούς Συνασπισμού κατά της Κράτησης (The International Detention Coalition) και η συμμετοχή, μαζί με την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), την Ύπατη Αρμοστεία και άλλες ΜΚΟ, στο Δίκτυο κατά της Ρατσιστικής Βίας, στο πλαίσιο του οποίου υιοθετήθηκε και χρησιμοποιείται κοινή φόρμα καταγραφής φαινομένων ρατσιστικής βίας. Επιπλέον το ΕΣΠ συνέχισε τις δράσεις του ως μέλος διαφόρων Δικτύων, όπως το ECRE (European Council on Refugees and Exiles), το SCEP (Separated Children in Europe Program), την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) και το Δίκτυο Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για την Παρακολούθηση της Εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.
8. **Το ΕΣΠ απέκτησε νέο τηλεοπτικό σποτ καθώς και σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter) στο διαδίκτυο.** Το νέο σποτ παρουσιάστηκε για πρώτη φορά την περίοδο των Χριστουγέννων σε όλα τα μεγάλα τηλεοπτικά κανάλια. Επίσης οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης ήδη έχουν δώσει μια νέα ώθηση στην Οργάνωσή μας βοηθώντας την προβολή του έργου της και των σκοπών που πρεσβεύει.
Δείτε το νέο τηλεοπτικό μας σποτ στο: <http://www.gcr.gr/node/629>
Δείτε το προφίλ μας στο facebook: <http://www.facebook.com/gcr.gr>
Ακολουθήστε μας στο twitter: <https://twitter.com/#!/GCRefugees>

Ανάμεσα στα σημαντικά για το ΕΣΠ γεγονότα του 2011 συγκαταλέγονται επίσης και οι αλλαγές, οι οποίες σημειώθηκαν στο εσωτερικό της Οργάνωσης:

- 46 νέα μέλη εγγράφησαν κατά τη διάρκεια του έτους με αποτέλεσμα το ΕΣΠ να αριθμεί σήμερα 152 εγγεγραμμένα μέλη¹²
- Το ΕΣΠ προχώρησε επίσης σε εσωτερικές αλλαγές με σκοπό την καλύτερη λειτουργία της Οργάνωσης και την καλύτερη εξυπηρέτηση των ανθρώπων που συνδράμει. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκε νέο Τμήμα «Υποδοχής και Εγγραφών («ομάδα screening»), που αποτελείται

---

¹² Είναι βέβαια γεγονός ότι ανάμεσα στα 152 συγκαταλέγονται και μέλη που εδώ και χρόνια παραμένουν ανενεργά. Στους στόχους του ΕΣΠ είναι με τη δράση του και την προβολή της να επανενεργοποιήσει τα αδρανή μέλη και να τα πείσει ότι η συνδρομή τους, ιδιαίτερα αυτή τη δύσκολη περίοδο, είναι παραπάνω από απαραίτητη

από πολιτικούς επιστήμονες και διερμηνείς. Το νέο τμήμα επέφερε ήδη σημαντική βελτίωση στη λειτουργία του ΕΣΠ καθώς τα μέλη του εγγράφουν όσους απευθύνονται στην Οργάνωση, διερευνούν τις ανάγκες τους, τους παραπέμπουν στα αρμόδια τμήματα (ανάλογα με τις προσωπικές ανάγκες του κάθε εξυπηρετούμενου) και επιλύουν με άμεσο τρόπο προβλήματα για τα οποία δεν χρειάζονται παρέμβαση δικηγόρου ή κοινωνικού λειτουργού.

Άλλες εσωτερικές διεργασίες

Το ΕΣΠ, στην προσπάθειά του να διορθώσει διάφορες αδυναμίες που παρατηρήθηκαν στη διάρκεια της χρονιάς και να στηρίξει το προσωπικό του, το οποίο εξουθενώνεται ψυχολογικά από τη φύση της δουλειάς αλλά και από έκτακτες καταστάσεις, προέβη σε σειρά ενεργειών εσωτερικής αναδιοργάνωσης και ανασύνταξης δυνάμεων. Ανάμεσα σε αυτές τις ενέργειες ήταν:

- Οι τακτικές συνεδρίες ψυχολογικής στήριξης του προσωπικού, που ανέλαβε η ΜΚΟ Βαβέλ
- Η διοργάνωση σεμιναρίων εκπαιδευτικού χαρακτήρα για την επιμόρφωση του προσωπικού αλλά και ειδικότερων σεμιναρίων σχετικών με θέματα ασφάλειας στο χώρο εργασίας (όπως πυρασφάλεια, διαχείρισης κρίσεων κλπ)
- Ο ορισμός συγκεκριμένων διαδικασιών λειτουργίας για την ομοιογενή αντιμετώπιση καταστάσεων και την καλύτερη προσέγγιση των εξυπηρετούμενων του ΕΣΠ
- Η καθιέρωση συναντήσεων του προσωπικού για συζήτηση και επίλυση προβλημάτων
- Η καθιέρωση εκδηλώσεων σύσφιξης σχέσεων του προσωπικού και αποσυμπίεσής του από το άγχος της καθημερινής εργασίας
- Η λήψη μέτρων ενεργητικής πυροπροστασίας, αλλά και γενικότερης ασφάλειας (π.χ. καταγραφή όλων των εισερχόμενων στο κτίριο του ΕΣΠ, αντικατάσταση πόρτας εισόδου κλπ)

Τι σημαίνει νομική προστασία;

Το Ελληνικό κράτος έχει υποχρέωση και δέσμευση να προστατεύει τους πρόσφυγες και τα δικαιώματά τους. Τόσο το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο, όσο και το διεθνές δεσμεύουν τη χώρα μας (βλ. διεθνείς συμβάσεις που η Ελλάδα έχει υπογράψει και επικυρώσει) όχι μόνο να παρέχει διεθνή προστασία σε όσους τη δικαιούνται, αλλά και να προβαίνει σε όλες τις ενέργειες που θα εξασφαλίζουν την προστασία και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Στην ελληνική πραγματικότητα του 2011, η Ελληνική Πολιτεία όχι μόνο δεν προστατεύει τα δικαιώματα των προσφύγων αλλά στην ουσία συστηματικά πρωταγωνιστεί με ενέργειες ή παραλείψεις στην καταπάτησή τους.

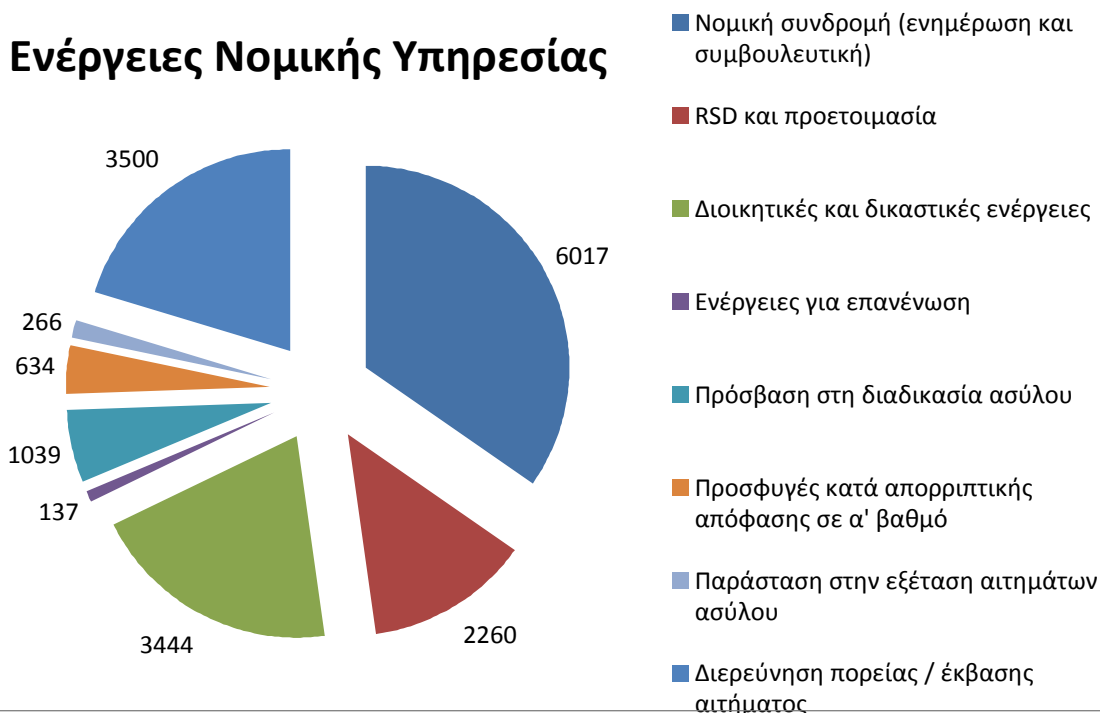
Η νομική υπηρεσία (ΝΥ) του ΕΣΠ, παρεμβαίνει σε όλη την προαναφερόμενη κατάσταση παρέχοντας νομική συνδρομή σε ατομικό επίπεδο για όσους δικαιούνται διεθνή προστασία αλλά και αναπτύσσοντας δράσεις θεσμικού περιεχομένου, για μια ολιστική αντιμετώπιση του ασύλου, του προσφυγικού ζητήματος και γενικότερα του θέματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η Νομική Υπηρεσία παρέχει νομική συμβουλευτική και βοήθεια σε όσους απευθύνονται στην Οργάνωση και χρήζουν διεθνούς προστασίας. Οι δράσεις της νομικής υπηρεσίας, λαμβάνουν χώρα τόσο στα γραφεία του ΕΣΠ στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, όσο και σε κρατητήρια και κέντρα κράτησης στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη, τον Έβρο (Ορεστιάδα, Αλεξανδρούπολη, Ροδόπη) αλλά και σε άλλα σημεία της Ελλάδας όταν υφίσταται ανάγκη. Στο πλαίσιο του ρόλου της, η ΝΥ και το 2011 ανέλαβε πλήθος ατομικών περιπτώσεων πραγματοποιώντας τις παρακάτω ενέργειες:

- ενημέρωση και συμβουλευτική για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κατά τη διαδικασία ασύλου: 6 017 άτομα
- διερεύνηση της πορείας/έκβασης του αιτήματος διεθνούς προστασίας (επικοινωνία με τις Αρχές, εξέταση του φακέλου κλπ): 3 500 ενέργειες για 2 500 περιπτώσεις
- συνέντευξη προς διερεύνηση προϋποθέσεων αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας και βοήθεια στην προετοιμασία της συνέντευξης εξέτασης του αιτήματος ασύλου ενώπιον των Αρχών (τόσο σε Α' όσο και σε Β' βαθμό)¹³: 2 260 περιπτώσεις
- παράσταση (δηλ. αυτοπρόσωπη παρουσία του δικηγόρου και υποστήριξη του αιτούντος) στην εξέταση των αιτημάτων ασύλου στον α' και β' βαθμό (127 στον α' βαθμό και 139 στο β' βαθμό): 266 περιπτώσεις
- προσφυγές (δηλ. αίτημα για επανεξέταση) σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος διεθνούς προστασίας σε Α' βαθμό: 634 περιπτώσεις
- δικαστικές και διοικητικές ενέργειες (αντιρρήσεις κατά κράτησης, ανάκληση αποφάσεων απέλασης, προσφυγές κατά αποφάσεων επιστροφής, αιτήσεις για ανανέωση ανθρωπιστικού καθεστώτος ή επικουρικής προστασίας): 3 444 περιπτώσεις
- ενέργειες για επανένωση αιτούντων άσυλο με μέλος/η της οικογένειάς τους βάσει του Κανονισμού Δουβλίνο είτε στην Ελλάδα είτε σε άλλη χώρα της ΕΕ: 137 ενέργειες
- παρεμβάσεις για την διευκόλυνση της πρόσβασης των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στη διαδικασία ασύλου και τη χορήγηση σχετικών εγγράφων: 1 039 περιπτώσεις

¹³ η εξέταση σε Α' βαθμό γίνεται με συνέντευξη διερεύνησης των λόγων φυγής από τη χώρα καταγωγής ή προέλευσης, η οποία διενεργείται από βαθμοφόρο αξιωματικό της Ελληνικής Αστυνομίας. Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης και εφόσον υποβληθεί προσφυγή εναντίον της, διενεργείται νέα συνέντευξη από την Επιτροπή Προσφύγων (Β' βαθμός)

Ενέργειες Νομικής Υπηρεσίας

- δικαστικές ενέργειες. Η ΝΥ του ΕΣΠ, με την πλούσια δράση της στα δικαστήρια με σκοπό την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των προσφύγων, και το 2011 διαμόρφωσε νομολογία:

- Κατόπιν κατάθεσης αντιρρήσεων κατά της κράτησης αιτούντος άσυλο ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιά, εκδόθηκε η υπ' αρ. απόφαση 448/2011 με την οποία κρίθηκε, για πρώτη φορά, παράνομη η παράταση κράτησης αιτούντος άσυλο πέραν του τριμήνου σύμφωνα με την Οδηγία περί Επιστροφών και την Οδηγία περί Ασύλου¹⁴.

Η απόφαση 448/2011

Με την εν λόγω απόφαση, η οποία αποτελεί μια πολύ σημαντική νομολογιακή εξέλιξη, έγινε το πρώτο βήμα για το δικαστικό έλεγχο της νομιμότητας της διάρκειας κράτησης τόσο των αιτούντων άσυλο όσο και των αλλοδαπών που δεν φέρουν νομιμοποιητικά έγγραφα.

Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, το μέγιστο όριο κράτησης των αιτούντων άσυλο είναι 6 μήνες. Όσον αφορά στους αλλοδαπούς που δεν φέρουν νομιμοποιητικά έγγραφα και δεν έχουν υποβάλει αίτημα ασύλου, το μέγιστο όριο κράτησης είναι 12 μήνες. Με την συγκεκριμένη απόφαση του δικαστηρίου αναιρείται η πρακτική της «αυθαίρετης» κράτησης καθώς κρίθηκε ότι πρέπει να επιβάλλεται και να διατηρείται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα διεκπεραίωσης τόσο της εξέτασης του αιτήματος ασύλου όσο και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας απομάκρυνσης από τη χώρα. Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να εξελίσσονται και να εκτελούνται με τη δέουσα επιμέλεια και ελέγχονται, μετά τη συμπλήρωση τριμήνου, από δικαστικό όργανο. Παράλειψη τέτοιου ελέγχου μετά την παρέλευση τριμήνου, συνεπάγεται έλλειψη νόμιμου ερείσματος για τη στέρηση της ελευθερίας του αιτούντος άσυλο ή υπό απομάκρυνση αλλοδαπού.

Η απόφαση αυτή πρέπει και ενδέχεται να αποτελέσει την απαρχή του δικαστικού ελέγχου της παράτασης της κράτησης με την συμπλήρωση τριών μηνών από την έναρξή της, ώστε να σταματήσει η άσκοπη κράτηση, η οποία βρίσκεται σε αιτιώδη συνάφεια με την έλλειψη

¹⁴ Η απόφαση αυτή παρουσιάστηκε από τον ΕΣΠ στο Ετήσιο Γενικό Συνέδριο του ECRE, που πραγματοποιήθηκε στη Μάλτα

πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου. Μία αποτελεσματική και με εχέγγυα ορθής κρίσης διαδικασία ασύλου προϋποθέτει μεταξύ άλλων τα αιτήματα ασύλου να εξετάζονται εν ελευθερία. Η πρακτική της διοίκησης πρέπει να αντιλαμβάνεται την κράτηση ως ποινή και όχι ως μέσο προς επίτευξη σκοπού απομάκρυνσης και θα μπορούσε να τερματιστεί με τη δικαστική εξουσία ως θεσμικό αντίβαρο στην αυθαιρεσία της Διοίκησης. Μια τέτοια εξέλιξη θα συνέβαλλε παράλληλα στη μείωση των καταδικών της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για παραβίαση του άρθρου 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (έλλειψη αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας).

- Το ΕΣΠ παρενέβη επιτυχώς ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων σε 32 περιπτώσεις όπου επεβλήθη το διοικητικό μέτρο της κράτησης, για το μόνο λόγο ότι τα άτομα αυτά μπήκαν στη χώρα χωρίς νόμιμες διαδικασίες. Στις 20 από τις 32 περιπτώσεις, οι αντιρρήσεις έγιναν δεκτές μετά από διερεύνηση της υπόθεσης. Στις υπόλοιπες υποθέσεις οι κρατούμενοι αφέθηκαν ελεύθεροι από την Αστυνομία χωρίς να διερευνηθεί περαιτέρω η περίπτωση τους.

- Κατατέθηκαν και εκκρεμούν, προς συζήτηση ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, 8 Προσφυγές των δικηγόρων της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΣΠ για παραβιάσεις της ΕΣΔΑ¹⁵.

- Στο Συμβούλιο της Επικρατείας συζητήθηκαν 2 υποθέσεις για τις οποίες προσέφυγε το ΕΣΠ μετά από δευτεροβάθμια απόφαση απόρριψης αιτήματος διεθνούς προστασίας. Επίσης, 1 υπόθεση ιδίου περιεχομένου δικάστηκε σε Διοικητικό Εφετείο μετά την από 1/1/2011 μεταφορά της αρμοδιότητας των αιτήσεων ακυρώσεως του ΣτΕ στα συγκεκριμένα δικαστήρια¹⁶.

- **Δικηγόροι του ΕΣΠ, σε συνεργασία με άλλες οργανώσεις και συλλογικότητες, συμμετείχαν σε δίκη αστυνομικών του Αστυνομικού Τμήματος Αγίου Παντελεήμονα, οι οποίοι παραπέμφθηκαν με την κατηγορία υποβολής σε βασανιστήρια Αφγανών αιτούντων άσυλο. Στη δίκη αυτή, η οποία ξεκίνησε στις 21.10.2011, επτά χρόνια μετά τα γεγονότα των βασανισμών, οι κατηγορούμενοι καταδικάστηκαν σε ποινές 5 ετών και 5 ετών + 5 μηνών αντίστοιχα από το Μ.Ο.Δ. της Αθήνας.**

Η απόφαση του δικαστηρίου στην υπόθεση των αστυνομικών του

Α.Τ. Αγίου Παντελεήμονα

Οι δύο κατηγορούμενοι αστυνομικοί του Α.Τ. Αγίου Παντελεήμονα ήταν οι μόνοι που παραπέμφθηκαν από μια ομάδα αστυνομικών, οι οποίοι (όπως αποδείχθηκε κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας) εισέβαλαν σε χώρους όπου διέμεναν Αφγανοί πρόσφυγες και υπέβαλαν -σε τουλάχιστον 2 περιπτώσεις- τους ενοίκους σε βασανιστήρια καθώς και σε απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση.

Η σημασία της υπόθεσης ήταν ιδιαίτερη, καθώς είναι εντελώς σπάνιες οι περιπτώσεις παραπομπής αστυνομικών οργάνων με τη διάταξη του Ποινικού Κώδικα που τιμωρεί ως κακούργημα τα βασανιστήρια.

Η απόφαση του Δικαστηρίου ήταν η εξής:

- επιβολή της ποινής 5 ετών στον πρώτο των κατηγορουμένων και 5 ετών και 5 μηνών στον δεύτερο)

¹⁵ Οι προσφυγές αυτές συνήθως εισάγονται στο Δικαστήριο για συζήτηση μετά από 2 χρόνια

¹⁶ Ν. 3900/2010, από 1.1.2011

- επιβολή της παρεπόμενης ποινής της στέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων τους για μία 5ετία - ανικανότητα απόκτησης δημόσιων και δημοτικών αξιωμάτων και θέσεων για μία 10ετία

Ωστόσο οι δύο κατηγορούμενοι αφέθηκαν τελικά ελεύθεροι αφού τους χορηγήθηκε ανασταλτικό αποτέλεσμα λόγω έφεσης, ενώ το Δικαστήριο είχε ήδη μετατρέψει την ποινή σε χρηματική.

Το Δικαστήριο με την απόφαση αυτή, δυστυχώς για μια ακόμη φορά δεν τόλμησε να προχωρήσει στην τιμωρία των ενόχων με την κακουργηματική διάταξη του άρθρου 137Α παρ. 1 και 2 για βασανιστήρια, όπως κατηγορούνταν.

Τα περιστατικά αστυνομικής αλλά και γενικότερα ρατσιστικής βίας συνεχίζονται αμείωτα. Στο τέλος του 2012 η πολύκροτη αυτή υπόθεση κινδυνεύει να παραγραφεί, επιβεβαιώνοντας για ακόμη μια φορά το καθεστώς ατιμωρησίας των ενόχων, όταν αυτοί έχουν το προνόμιο να ανήκουν στις τάξεις της αστυνομίας

Εκτός των ατομικών περιπτώσεων, η ΝΥ του ΕΣΠ, με γνώμονα πάντα την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των προσφύγων, **παρεμβαίνει** συστηματικά προς τις αρμόδιες αρχές (όπως Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Αστυνομικές Διευθύνσεις Αλλοδαπών) με σκοπό την ενημέρωσή τους ή και τη συμμόρφωση της Διοίκησης με το νόμο και τις σωστές πρακτικές.

Αποτέλεσμα των παρεμβάσεων αυτών ήταν, μεταξύ άλλων:

- η έκδοση ερμηνευτικών εγκυκλίων (με βάση τις επισημάνσεις της ΝΥ και με αποδέκτες όλες τις αστυνομικές διευθύνσεις της χώρας), καθώς και η συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις επιταγές του νόμου, σχετικά με τις επιδόσεις αποφάσεων σε αιτούντες άσυλο κρατούμενους και μη
- η επίλυση προβλήματος που αφορούσε στην έκδοση αδειών διαμονής των δικαιούχων επικουρικής προστασίας και ανθρωπιστικού
- η διακοπή της πρακτικής λήψης άμεσης συνέντευξης ασύλου κρατουμένων κατόπιν ομαδικών συλλήψεων, με την οποία παραβιάζονταν τα δικαιώματα του αιτούντα (όπως αυτό της προετοιμασίας και νόμιμης εκπροσώπησης)
- η επίλυση προβλήματος πρόσβασης μελών της Ν.Υ. στα κρατητήρια (κυρίως στην περιοχή του Έβρου και της Κομοτηνής) μετά από άρνηση των τοπικών Αστυνομικών Διευθύνσεων, το οποίο λύθηκε έπειτα από παρεμβάσεις του ΕΣΠ στις αρχές και αναφορά στην Εισαγγελία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η έκβαση των παρεμβάσεων της ΝΥ και του ΕΣΠ γενικότερα εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη συνθήκη της ζοφερής κατάστασης στο χώρο του ασύλου. Για παράδειγμα, παρά τις επανειλημμένες δράσεις τόσο του ΕΣΠ όσο και άλλων οργανώσεων και φορέων, συνεχίστηκαν και το 2011 τακτικές επαναπροώθησης στον Έβρο, κατά παράβαση της αρχής της μη επαναπροώθησης καθώς και προβλήματα από μη έγκαιρη και μη έγγραφη ενημέρωση κρατουμένων αιτούντων άσυλο σχετικά με την εξέταση του αιτήματός τους σε α' βαθμό. Επιπλέον, η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου παρέμεινε και παραμένει πανελλαδικά σχεδόν ανύπαρκτη και έχει χαρακτήρα απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης.

Τι συμβαίνει στην Π. Ράλλη;

Οι αστυνομικές αρχές αρνούνται να καταγράψουν τα αιτήματα ασύλου και δέχονται να παραλάβουν μόνο εξαιρετικά περιορισμένο αριθμό αιτήσεων ασύλου και μόνο κάθε Σάββατο ξημερώματα. Κατ' αυτόν τον τρόπο εκατοντάδες άνθρωποι υποβάλλονται στο μαρτύριο της αναμονής στην άκρη ενός δρόμου (πλησίον της Αστυνομικής Διεύθυνσης) επί 2-3 μερόνυχτα, υπό άθλιες συνθήκες, για να έχουν ίσως μια μικρή πιθανότητα να καταγραφούν ως αιτούντες.

Επιπλέον, οι υπεύθυνες αστυνομικές αρχές όχι μόνο δεν κάνουν τίποτα για το μετριασμό αυτής της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης, που οδηγεί σε φυσική και πνευματική εξόντωση τους αιτούντες άσυλο, αλλά ακολουθούν συγκεκριμένες τακτικές (απώθηση με προπηλακισμούς των ανθρώπων που περιμένουν να υποβάλλουν αίτημα ασύλου, επιλογή 20 προσώπων κάθε Σάββατο ξημερώματα, κ.α.) για την αποθάρρυνση της υποβολής αιτημάτων ασύλου και αποκλεισμό από την πρόσβαση ακόμα και ευάλωτων ομάδων όπως οι γυναίκες και τα ασυνόδευτα ανήλικα.

Στο πλαίσιο των παρεμβάσεών του, το ΕΣΠ, με σκοπό να έχει *ιδία γνώση* για την κατάσταση που επικρατεί στα σημεία εισόδου και στα κέντρα κράτησης νεοαφιχθέντων, πραγματοποιεί αποστολές σε παραμεθόριες περιοχές ή σε άλλα σημεία εισόδου σε περίπτωση μαζικής άφιξης υπηκόων τρίτων χωρών και επισκέπτεται κέντρα κράτησης και υποδοχής για περιπτώσεις κρατούμενων και φιλοξενούμενων αιτούντων άσυλο.

Το 2011 πραγματοποιήθηκαν οι εξής **αποστολές**:

- Αποστολή στην **Κέρκυρα** προς συνδρομή των 228 διασωθέντων Αφγανών (ανάμεσά τους 40 ασυνόδευτοι ανήλικοι και 5 οικογένειες) από ναυάγιο πλοίου ανοιχτά των Παξών. Κατά την άφιξη της αποστολής του ΕΣΠ είχε ήδη αρχίσει η μεταγωγή των διασωθέντων προς διάφορες Αστυνομικές Διευθύνσεις ανά την Ελλάδα, χωρίς προηγούμενη προσήκουσα καταγραφή, με σημαντική συνέπεια την ακατάλληλη μεταχείριση τους, ιδίως των ευάλωτων ομάδων. Με παρέμβαση του ΕΣΠ προς τις αρμόδιες αρχές, κλήθηκε η Εισαγγελέας Πρωτοδικών, διεκόπη η μεταγωγή και τέθηκε σε εφαρμογή η κατά νόμο διαδικασία.

Στη συνέχεια το ΕΣΠ προέβη σε καταγραφή και είχε επαφή σε ατομικό επίπεδο με τους διασωθέντες, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι κανείς δεν ήθελε να ζητήσει άσυλο στην Ελλάδα, φοβούμενος ότι θα παγιδευτεί σε μια χρόνια άκαρπη κατάσταση. Σημειώνεται ότι πολλοί από τους ασυνόδευτους ανηλικούς δήλωσαν ότι είχαν συγγενείς στην Ευρώπη και τους οποίους παρανόμως και θέτοντας την ζωή τους σε κίνδυνο, προσπαθούσαν να βρουν.

Μετά την επιστροφή της αποστολής του ΕΣΠ έγιναν ενέργειες για την διασφάλιση της εφαρμογής της νόμιμης διαδικασίας για όλους και ειδικά για τους ασυνόδευτους ανηλικούς.

- Αποστολή στη **Λευκάδα** προς συνδρομή 100 Αφγανών. Κατά την άφιξη της αποστολής οι ενήλικες και οι οικογένειες είχαν ήδη μεταφερθεί στην Αθήνα αφού πρώτα τους δόθηκαν υπηρεσιακά σημειώματα απέλασης με προθεσμία 30 ημερών να εγκαταλείψουν τη χώρα, ενώ 10 ασυνόδευτοι ανήλικοι είχαν μεταφερθεί στο Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων, στην Κόνιτσα Ιωαννίνων.

Ύστερα από συνεννόηση με τον διευθυντή του κέντρου, το ΕΣΠ βρέθηκε στην Κόνιτσα όπου οι ανήλικοι ενημερώθηκαν για τα δικαιώματα που τους παρέχει η ελληνική νομοθεσία καθώς και για την διαδικασία επανένωσης τους με μέλη της οικογενείας τους σε άλλες χώρες μέλη ΕΕ. Παράλληλα έγιναν όλες οι ενέργειες προς τους αρμόδιους με σκοπό την προστασία των ανηλίκων.

- 2 αποστολές στον **Έβρο** (Αστυνομική Δ/ση Αλεξανδρούπολης και Ορεστιάδας, Κρατητήρια ΤΣΦ Φυλακίου, Τυχερού, Φερών, Σουφλίου) και τη **Ροδόπη** (Κρατητήρια Βέννας) για έλεγχο της επικρατούσας κατάστασης και για συνδρομή των ήδη εγκατεστημένων εκεί δικηγόρων του ΕΣΠ λόγω δυσχερειών¹⁷. Στη διάρκεια της αποστολής, τα μέλη του ΕΣΠ ήρθαν σε επαφή και ενημέρωσαν για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους 392 κρατούμενους, 70 εκ των οποίων

¹⁷ Οι δυσχέρειες αυτές προκλήθηκαν από την αυξημένη εισροή προσώπων, που περνούν παράτυπα τα σύνορα, αλλά και λόγω παρακώλυσης που συχνά προέβαλαν οι Αρχές στην πρόσβαση των δικηγόρων στους χώρους κράτησης

ήταν ασυνόδευτοι ανήλικοι. Διαπιστώθηκαν άθλιες συνθήκες κράτησης, απουσία κατάλληλων δομών, περιορισμός ή και απουσία προαυλισμού, ανεπαρκής ή παντελής έλλειψη ενημέρωσης των κρατούμενων για το λόγο κράτησής τους, τα δικαιώματά τους και ιδιαίτερα σχετικά με το δικαίωμα στο άσυλο. Οι κρατούμενοι διαμαρτύρονταν έντονα για το χρόνο και τις συνθήκες κράτησης και για το γεγονός ότι άλλοι αφήνονται νωρίτερα ενώ άλλοι κρατούνται δίχως να ενημερώνονται για τους λόγους αυτής της διάκρισης.

Στο πλαίσιο της ίδιας αποστολής έγινε αναφορά στα αρμόδια αστυνομικά όργανα. Επίσης πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές, καθώς και με γιατρούς, ψυχολόγους και κοινωνιολόγους άλλων οργανώσεων, που υλοποιούν ευρωπαϊκά προγράμματα στην περιοχή.

- Αποστολή στην **Ορεστιάδα** κατόπιν καταγγελίας Ιρανής κρατούμενης στο ΕΧΠΑ Κυπρίνου Ορεστιάδας για σεξουαλική παρενόχληση από αστυνομικό φρουρό. Η δικηγόρος του ΕΣΠ που μετέβη στον Κυπρίνο συνάντησε τις κρατούμενες και τον Διοικητή της Αστυνομικής Δ/σης Ορεστιάδας.

- Αποστολή στη **Σάμο** δικηγόρου και διερμηνέα για εκπροσώπηση κρατούμενου-αιτούντα άσυλο στη διαδικασία εξέτασης του αιτήματος ασύλου του. Κατά την αποστολή διερευνήθηκαν και επαληθεύτηκαν πληροφορίες για πρακτική των αστυνομικών αρχών να εξετάζουν αιτήματα ασύλου σε πρώτο βαθμό χωρίς τη φυσική παρουσία διερμηνέα αλλά μέσω τηλεφώνου και χωρίς να προκύπτει από το σχετικό πρακτικό ποιό πρόσωπο διενεργεί την τηλεφωνική διερμηνεία.

- **Αποστολή στην Ιταλία (Μπάρι), όπου δικηγόρος του ΕΣΠ παραστάθηκε ενώπιον των Ιταλικών Αρχών για την υποστήριξη αιτήματος ασύλου Αφγανού (MS) αιτούντα-εξυπηρετούμενο από το ΕΣΠ. Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι η πρώτη φορά που έλληνας δικηγόρος εκπροσωπεί αιτούντα άσυλο ενώπιον αλλοδαπών αρχών κατά την εξέταση αιτήματος ασύλου.**

Η υπόθεση MS¹⁸

Τα γεγονότα:

Ο MS γεννήθηκε το 1988 και εγκατέλειψε το Αφγανιστάν το 2006 αντιμετωπίζοντας κίνδυνο δίωξης λόγω της φυλετικής του καταγωγής. Όταν έφτασε στην Ελλάδα διαγνώστηκε ότι πάσχει από επιληπτικές κρίσεις και κατάθλιψη. Μετά την απόρριψη αίτησής του για φιλοξενία σε κέντρο Υποδοχής και λόγω της αδυναμίας εξεύρεσης άλλου χώρου φιλοξενίας, ο MS έμεινε πολύ καιρό άστεγος, παρά της ιδιαίτερα ευάλωτης κατάστασής του. Τον Φεβρουάριο του 2010 έφυγε για την Ιταλία όπου και έκανε αίτηση ασύλου.

Δεδομένου ότι τα δακτυλικά του αποτυπώματα εντοπίστηκαν στη βάση Eurodac, απ' όπου προέκυψε ως πρώτη χώρα εισόδου η Ελλάδα, του κοινοποιήθηκε από τις Ιταλικές Αρχές απόφαση επιστροφής στην Ελλάδα¹⁹. Η τοπική οργάνωση στο Bari "Gruppo Lavoro Rifugiati" προσέφυγε κατά της απόφασης επιστροφής στο Ιταλικό Δικαστήριο, δεδομένης της ευάλωτης κατάστασης της υγείας του. Το Ιταλικό Δικαστήριο έκανε δεκτή την προσφυγή²⁰.

18 το πλήρες όνομα είναι στη διάθεση του ΕΣΠ αλλά δεν αποκαλύπτεται για λόγους ασφάλειας του ίδιου του πρόσφυγα
19 ως αρμόδια χώρα εξέτασης του αιτήματος ασύλου του κατ'εφαρμογή του Κανονισμού Δουβλίνο II. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον Κανονισμό:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/l33153_el.htm

20 εφαρμόζοντας τη ρήτρα κυριαρχίας (άρθρο 32 Κανονισμού ΕΚ 343/2003) σύμφωνα με την οποία αρμόδια χώρα για την εξέταση του αιτήματός του ήταν η Ιταλία

Ωστόσο, ο MS είχε εντωμεταξύ επιστρέψει από μόνος του στη χώρα μας, πριν την έκδοση της απόφασης, φοβούμενος μην επιστραφεί επίσημα και κρατηθεί στην Ελλάδα. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης παραμονής του στην Ελλάδα, όπου και πάλι έμεινε άστεγος για περίπου 8 μήνες, η κατάσταση της ψυχικής του υγείας επιδεινώθηκε και επιπλέον έπεσε θύμα αστυνομικής βίας, κατά τη διενέργεια τυπικού ελέγχου εξακρίβωσης στοιχείων.

Ο αγώνας και τα γραφειοκρατικά εμπόδια για την επιστροφή στην Ιταλία:

Παρά την δεσμευτική απόφαση του Δικαστηρίου, οι Ιταλικές Αρχές κατ' επανάληψη αρνήθηκαν να δεχθούν τον MS πίσω στην Ιταλία αρνούμενες στην ουσία να εφαρμόσουν την απόφαση του δικαστηρίου της χώρας τους.

Με την επίμονη και συνεχή παρέμβαση του ΕΣΠ, οι Ιταλικές Αρχές αναγκάστηκαν να δεχθούν τελικά πίσω τον MS στην Ιταλία, τον Αύγουστο του 2011.

Η αναχώρηση του MS για την Ιταλία καθυστέρησε για εύλογο χρονικό διάστημα, λόγω γραφειοκρατικών προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από τις ελληνικές αρχές (όπως λάθος καταγραφή στοιχείων, έλλειψη υπογραφών στα επίσημα έγγραφα, κλπ), τα οποία επιλύθηκαν μετά από παρεμβάσεις του ΕΣΠ.

Το ΕΣΠ, μέσω μέλους της ΝΥ του, το Νοέμβριο του 2011 συνόδεψε τον MS κατά την επιστροφή του στην Ιταλία και τον εκπροσώπησε ενώπιον των Ιταλικών Αρχών στην εξέταση του αιτήματός του για άσυλο.

Πίσω στην Ιταλία – ποιο μέλλον;

Κατά την άφιξη του στην Ιταλία (και πιο συγκεκριμένα στην πόλη Bari) ο MS δεν έγινε δεκτός από τις αρμόδιες αρχές στο Κέντρο Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο (CARA) λόγω της προηγούμενης αναχώρησης του (χωρίς ενημέρωση) από τον χώρο και λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης της υγείας του. Αρχικά φιλοξενήθηκε σε πρόχειρο καταυλισμό νυχτερινής παραμονής αστέγων και στη συνέχεια φιλοξενήθηκε σε διάφορους άλλους χώρους.

Ο MS εξετάστηκε από την Τοπική Επιτροπή Παροχής Διεθνούς Προστασίας, που εδρεύει σε Στρατόπεδο πλησίον του CARA. Η Επιτροπή αποτελείται από 4 μέλη (εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, εκπρόσωπο του Δήμου, εκπρόσωπο της Περιφέρειας και της Αστυνομίας) αλλά λόγω της κήρυξης της χώρας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (μαζικές εισροές στην Lampedusa το καλοκαίρι του 2011) δύναται να συνεδριάσει μεμονωμένα. Στην περιοχή του Bari έχουν συσταθεί 2 επιτροπές, οι οποίες εξετάζουν περίπου 15 αιτούντες άσυλο ημερησίως. Ο MS έλαβε επικουρική προστασία, απόφαση η οποία του κοινοποιήθηκε 3 μέρες μετά την διεξαγωγή της προγραμματισμένης συνέντευξης, αλλά του επιδόθηκε 2μήνες αργότερα.

Σύμφωνα με τον ιταλικό νόμο, ο κάτοχος επικουρικής προστασίας, λαμβάνει άδεια παραμονής τριετούς διάρκειας, η οποία ανανεώνεται (με επανεξέταση της ύπαρξης των συνθηκών για τις οποίες εκδόθηκε). Επιπλέον έχει δικαίωμα πρόσβασης στην εκπαίδευση, στην υγεία, στην εργασία (έκδοση ανεξάρτητης ή εξαρτημένης άδειας εργασίας). Επίσης (σε ευάλωτες περιπτώσεις) αναγνωρίζεται το δικαίωμα παροχής επιδομάτων πρόνοιας (όπως κοινωνικού επιδόματος και σύνταξης για τους ανάπηρους).

Μετά την εξέταση του αιτήματος ασύλου και την παροχή καθεστώτος διεθνούς προστασίας, δεν μπορεί να συνεχιστεί η διαμονή αλλοδαπού σε Κέντρο Φιλοξενίας για Αιτούντες Άσυλο. Λόγω της ευάλωτης περίπτωσης και με την συνδρομή τοπικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, γίνεται προσπάθεια προκειμένου να ενταχθεί σε πρόγραμμα φιλοξενίας σε ειδικούς χώρους (διαμερίσματα) για αιτούντες άσυλο και κατόχους διεθνούς προστασίας με ιδιαίτερα ψυχοκοινωνικά προβλήματα, όπως αυτά που αντιμετωπίζει ο MS.

* Για το ΕΣΠ, η υπόθεση *MS* υπήρξε μία καλή ευκαιρία να αξιολογήσει τη λειτουργία του Ιταλικού συστήματος ασύλου ώστε να παρέχει την καλύτερη δυνατή συμβουλευτική σε μελλοντικές περιπτώσεις που υπάγονται στο κανονισμό του Δουβλίνου II. Επίσης η υπόθεση κατέδειξε την ανάγκη για αποτελεσματικότερη και βαθύτερη συνεργασία μεταξύ ΜΚΟ της Ελλάδας και της Ιταλίας για να βοηθήσουν τους αιτούντες άσυλο, οι οποίοι παγιδεύονται στην γραφειοκρατία και τις κακές συνθήκες στις δύο χώρες.

Τι σημαίνει ένταξη;

Ένταξη σημαίνει να είσαι ισότιμο μέλος της κοινωνίας της χώρας υποδοχής. Να συμμετέχεις ενεργά στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ζωή. Να ζεις ανεξάρτητα, ελεύθερα και με αξιοπρέπεια. Αυτό συνιστά την επιτυχή ένταξη και κοινωνικοποίηση.

Η Σύμβαση της Γενεύης για την προστασία των προσφύγων και οι νόμοι της Ελληνικής Πολιτείας που ενσωματώνουν αντίστοιχες Ευρωπαϊκές οδηγίες, εκτός του δικαιώματος προστασίας εμπεριέχουν και την παροχή δυνατοτήτων/ευκαιριών στους πρόσφυγες για την ένταξη τους στη χώρα υποδοχής.

Στην πραγματικότητα όμως, οι πρόσφυγες βρίσκονται αντιμέτωποι με αρκετά εμπόδια τα οποία δυσχεραίνουν την διαδικασία ένταξης τους. Έλλειψη γνώσης της ελληνικής γλώσσας, άγνοια κατανόησης της κοινωνίας υποδοχής, διακρίσεις και περιορισμένη/προβληματική πρόσβαση σε ορισμένα θεμελιώδη δικαιώματα κλπ

Η κοινωνική υπηρεσία του ΕΣΠ συνδράμει τους πρόσφυγες στην αντιμετώπιση αυτών των δυσκολιών και διευκολύνει την ομαλή τους ένταξη.

Η Κοινωνική Υπηρεσία του ΕΣΠ αποτελείται από το Γραφείο Υποδοχής και Εγγραφών, την Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία, το Γραφείο προώθησης στην Απασχόληση, και το Διαπολιτισμικό κέντρο ΠΥΞΙΔΑ, ενώ φροντίζει για την αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών των προσφύγων. Με τη συμμετοχή κοινωνικών λειτουργών, δικηγόρων, διερμηνέων και εθελοντών, η Κοινωνική Υπηρεσία διευκολύνει την ανεξαρτητοποίηση και την ένταξή τους στην ελληνική πραγματικότητα και γενικά στο νέο τους περιβάλλον, παρέχοντας συμβουλευτική υποστήριξη και βοήθεια για θέματα στέγασης, εκπαίδευσης, εξεύρεσης εργασίας, αντιμετώπισης προβλημάτων υγείας και ανάπτυξης πολιτισμικών δράσεων.

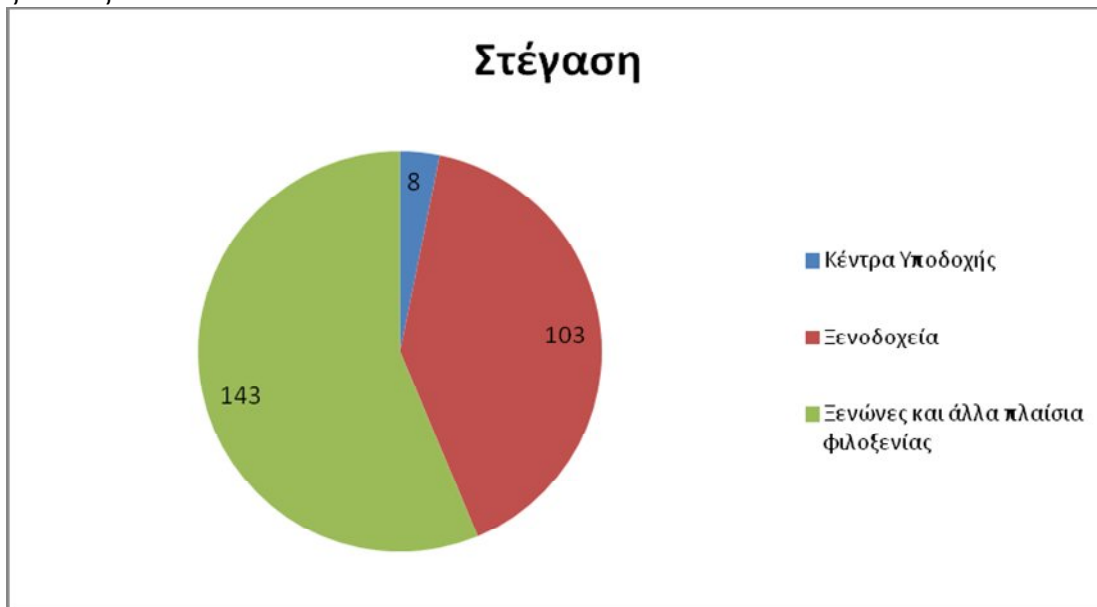
Η Υποδοχή Νεοαφιχθέντων εστιάζει κυρίως στην εξασφάλιση στέγασης σε Κέντρα Υποδοχής και στην προσωρινή στέγαση σε ξενοδοχεία, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ο πληθυσμός που εξυπηρετείται στο Τμήμα Υποδοχής είναι κυρίως νεοαφιχθέντες αιτούντες άσυλο ή άνθρωποι που δεν έχουν ακόμα αιτηθεί πολιτικού ασύλου στην χώρα μας, αλλά έχουν εκφράσει την επιθυμία να το πράξουν.

Οι κοινωνικοί λειτουργοί του τμήματος, προκειμένου να ενημερώσουν και να στηρίξουν τους νεοαφιχθέντες, δεδομένου ότι πολλοί εξ' αυτών δεν έχουν καμία πληροφόρηση, ή έχουν πολύ μικρή ή λανθασμένη ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ακολουθούν μια ολιστική προσέγγιση λόγω των ποικίλων και διαφορετικών αιτημάτων που δέχονται σε καθημερινή βάση από τους εξυπηρετούμενους. Για την αντιμετώπιση κάθε περιστατικού με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αξιοποιείται ένα ευρύτερο δίκτυο οργανώσεων, φορέων και δομών που ασχολούνται είτε γενικά είτε ειδικά με τον πληθυσμό αυτό είτε με παρόμοιες ιδιαίτερες ανάγκες τους (πχ ιατρικοί, φαρμακευτικοί φορείς, προγράμματα σίτισης, φιλανθρωπικοί φορείς κλπ) για την επίλυση βασικών ζητημάτων, έως την τελική μετάβαση των νεοαφιχθέντων αιτούντων άσυλο σε στεγαστικά πλαίσια. Επιπλέον, παρέχουν συμβουλευτική στήριξη σε άτομα που προσέρχονται στην υπηρεσία και βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης (πολιτισμικό σοκ - εξ ορισμού «μια κατάσταση αποπροσανατολισμού που βιώνει κάποιος όταν έχει κοινωνικοποιηθεί σε ένα περιβάλλον και μετοικεί σε άλλο από όπου απουσιάζουν οι οικείες ενδείξεις κοινωνικής συνδιαλλαγής ή είναι πολύ διαφορετικές»- κράτηση, απέλαση από άλλες ευρωπαϊκές χώρες,

θύματα οικογενειακής βίας, θύματα βασανιστηρίων, ανήλικοι, κλπ) ή που παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα υγείας (ηπατίτιδα, φυματίωση κ.α), τα οποία δεν έχουν διερευνηθεί ή λάβει έστω και στοιχειώδη ιατρική αντιμετώπιση. Αναπόφευκτα λοιπόν το Τμήμα Υποδοχής αναλαμβάνει να προβεί σε όσες ενέργειες απαιτούνται προκειμένου να διευθετηθεί το επείγον ή χρόνιο πρόβλημα υγείας της εκάστοτε περίπτωσης.

Υποδοχή νεοαφιχθέντων:

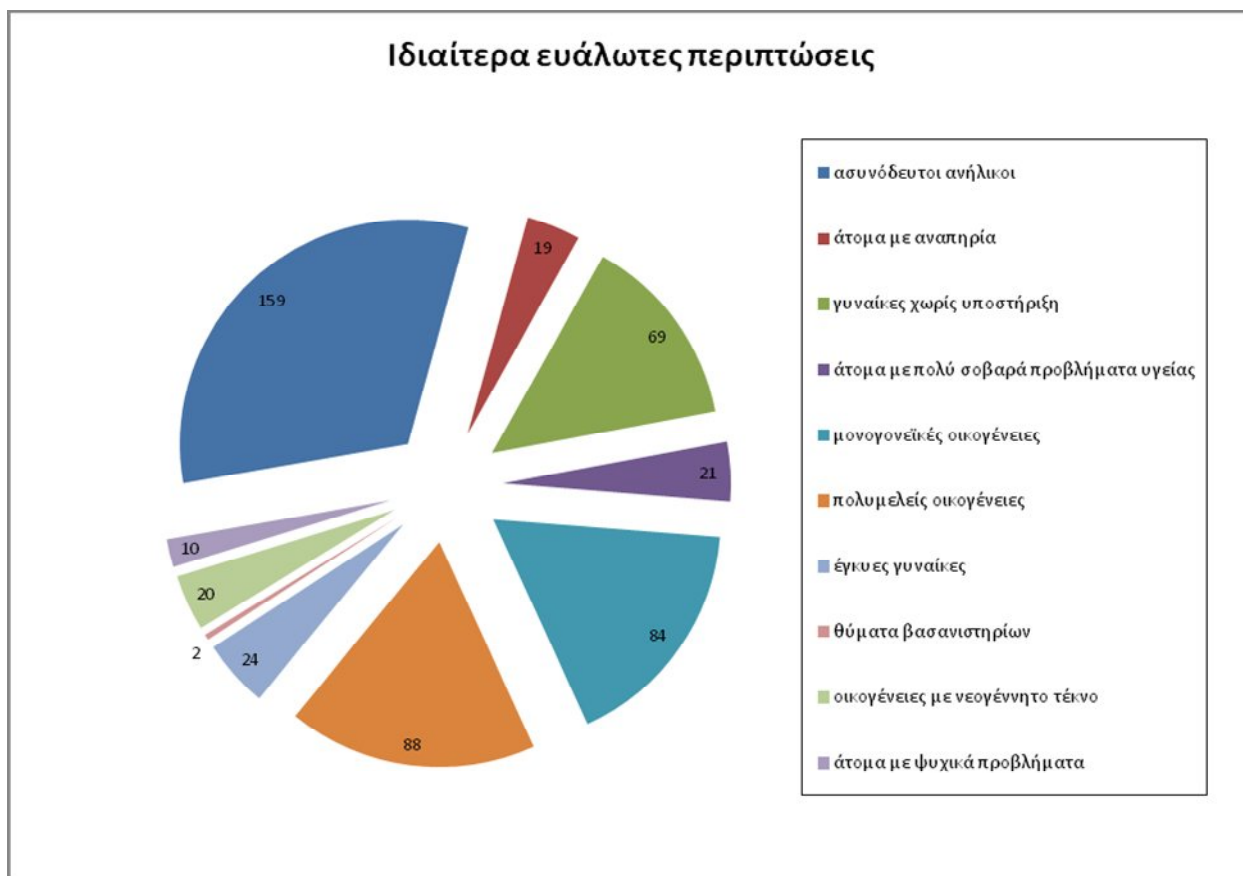
Βάσει στατιστικών στοιχείων του 2011 οι κοινωνικοί λειτουργοί εξυπηρέτησαν συνολικά 703 περιπτώσεις (1244 άτομα) και οργάνωσαν την στέγαση 254 ατόμων (157 περιπτώσεις). Αναλυτικά, 8 άτομα (5 περιπτώσεις) εισήχθησαν σε Κέντρο Υποδοχής, 103 άτομα (44 περιπτώσεις) σε ξενοδοχεία, και 143 άτομα (108 περιπτώσεις) σε άλλα πλαίσια φιλοξενίας και σε ξενώνες.

Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν 1052 παρεμβάσεις για διευθέτηση θεμάτων υγείας (ιατρικές εξετάσεις, θεραπείες, νοσηλίες, εξασφάλιση φαρμάκων, τεχνητών μελών και παραϊατρικού υλικού), 1076 συνεδρίες συμβουλευτικής στήριξης και παρενέβησαν ενημερωτικά 1880 φορές για θέματα ένταξης (εκπαιδευτικά, ιατρικά, εργασιακά).

Το Τμήμα κατά την επαφή του με τον πληθυσμό των νεοαφιχθέντων αιτούντων άσυλο, κλήθηκε να καλύψει τις ανάγκες και ιδιαίτερα ευάλωτων περιπτώσεων, όπως 159 ασυνόδευτων ανηλίκων εκ των οποίων στεγάστηκαν τα 75, 19 ατόμων με διάφορων ειδών αναπηρίες, 69 γυναικών χωρίς υποστηρικτικό κοινωνικό περιβάλλον, 21 ατόμων με πολύ σοβαρά προβλήματα υγείας, 84 μονογονεϊκών οικογενειών, 88 πολυμελών οικογενειών, 24 γυναικών σε κατάσταση εγκυμοσύνης, 2 θυμάτων βασανιστηρίων, 20 οικογενειών με νεογέννητο τέκνο, 10 ατόμων με ψυχικά προβλήματα κ.α. Συνολικά, οι ιδιαίτερα ευάλωτες περιπτώσεις κατά το 2011 ανέρχονται σε 70,5 % των εξυπηρετούμενων.

Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία

Η Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία (Κ.Κ.Υ.) φροντίζει για την αντιμετώπιση των πρώτων αναγκών των προσφύγων. Κοινωνικοί λειτουργοί, διερμηνείς και δικηγόροι διευκολύνουν την ανεξαρτητοποίηση και την ένταξή τους στην ελληνική πραγματικότητα, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Η Κ.Κ.Υ. παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη και βοήθεια σε θέματα στέγασης, εκπαίδευσης, εξεύρεσης εργασίας, αντιμετώπισης προβλημάτων υγείας και ανάπτυξης πολιτισμικών δράσεων.

Δεν έχουν συμπεριληφθεί στα συνολικά στατιστικά περίπου 820 άτομα τα οποία έλαβαν οικονομική ενίσχυση για επιδότηση ενοικίου, στο πλαίσιο των επειγόντων μέτρων, πρόγραμμα που υλοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2011.

Η Κ.Κ.Υ κατά το 2011 εξυπηρέτησε 1620 άτομα, παρέχοντας τα εξής:

- Συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη προσφύγων με σκοπό την ένταξή τους στη χώρα μας: ατομική/οικογενειακή συνεδρία για την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης και την αποκατάσταση δυσλειτουργικών καταστάσεων, προσπάθεια κινητοποίησης των δυνάμεων του ατόμου και ανάπτυξης προσαρμοστικών μηχανισμών για τη σταδιακή επίλυση των προβλημάτων. Σύνολο συνεδριών: 2 045

- Παροχή αρχικής/ βασικής ενημέρωσης: πολιτισμικός προσανατολισμός, ενημέρωση για κρατικές και μη Κυβερνητικές υπηρεσίες και τον τόπο και τρόπο λειτουργίας τους. Σύνολο περιπτώσεων : 796

- Κοινωνικά ζητήματα:

- Στεγαστική υποστήριξη (ενημέρωση, διαμεσολάβηση για ενοικίαση ή αγορά, διευκόλυνση παροχής προνοιακού επιδόματος στέγης. Εξεύρεση και παραπομπή κατάλληλου πλαισίου φιλοξενίας προσφύγων): 545 ,

- Πληροφόρηση σχετικά με την Επιδοματική Πολιτική (Επιδόματα Πρόνοιας):163,

- Συνεργασία και παραπομπή σε άλλες ΜΚΟ, Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων προς όφελος του πρόσφυγα, έκδοση βεβαιώσεων αντί πιστοποιητικών οικογενειακής κατάστασης, αγαμίας, γέννησης κ.α.: 515,

- Παροχή έκτακτης ενίσχυσης (δωρεές για οικονομική ενίσχυση ή σε είδος): 38,

- Συνοδείες σε Δημόσιους φορείς και Υπηρεσίες: 50.

Σύνολο παρεμβάσεων: 1 311

- Απασχόληση: πρώτη επαφή με τον εξυπηρετούμενο, παροχή βασικών πληροφοριών και επαγγελματικός προσανατολισμός, παραπομπή σε σύμβουλο απασχόλησης ή παρέμβαση για ενδυνάμωση κατάρτισης / δεξιοτήτων του εξυπηρετούμενου.

Σύνολο παρεμβάσεων και παραπομπών: 358

- Διευθέτηση θεμάτων υγείας:

- Ενημέρωση για θέματα υγείας, καταγραφή ιατρικού ιστορικού, μεταπαρακολούθηση για ιατρικά θέματα,

- Προγραμματισμός ιατρικών ραντεβού σε συνεργασία με το ιατρονοσηλευτικό προσωπικό των Δημοσίων Νοσοκομείων και τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Νοσοκομείων,

- Ενέργειες για έκδοση πιστοποιητικών υγείας, παρεμβάσεις σε Φορείς Υγείας (παραπεμπτικά σε Νοσοκομεία) και ενημέρωση για το δικαίωμα του πρόσφυγα στη δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη,

- Συνοδείες προσφύγων στις Μονάδες Υγείας,

- Εξεύρεση και εξασφάλιση φαρμάκων / παραϊατρικού υλικού,

- Διασφάλιση σύνταξης στο πλαίσιο μακροχρόνιας φροντίδας σε συνεργασία με νομικό.

Σύνολο παρεμβάσεων: 1 400

- Αντιμετώπιση ψυχολογικών προβλημάτων: ατομική συμβουλευτική, ψυχολογική υποστήριξη και παρέμβαση σε καταστάσεις κρίσης, παραπομπή προσφύγων σε Εξειδικευμένες Δομές Ψυχικής Υγείας.

Σύνολο παρεμβάσεων: 265

- Εκπαιδευτικά ζητήματα:

- Συμβουλευτική για εκπαιδευτικά ζητήματα, επαγγελματικός προσανατολισμός και συμπλήρωση Μηχανογραφικών Δελτίων για την εισαγωγή στα ΑΕΙ και Α-ΤΕΙ: 172,

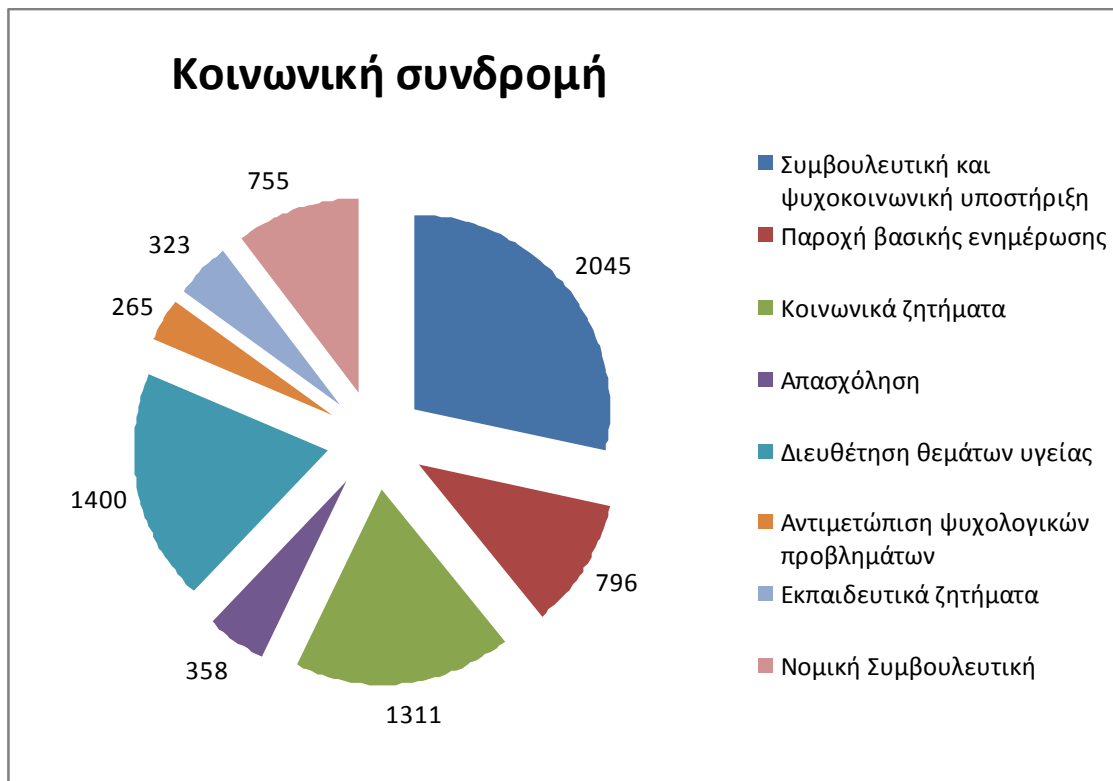
- Παραπομπές για μαθήματα ελληνικών:133,

- Εγγραφές στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση: 11

- Εγγραφές σε βρεφονηπιακούς σταθμούς: 7,
Σύνολο παρεμβάσεων: 323

- Νομική συμβουλευτική: νομική υποστήριξη και παραπομπές στη Νομική Υπηρεσία του ΕΣΠ.
Σύνολο παρεμβάσεων: 755

Απασχόληση

Στο γραφείο απασχόλησης παρέχεται ενημέρωση και καθοδήγηση των αιτούντων άσυλο και προσφύγων σε θέματα ένταξης στην αγορά εργασίας, επαγγελματικής πληροφόρησης και θεσμών καθώς επίσης και σε θέματα υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής πρόνοιας. Επιπλέον, παρέχονται υπηρεσίες συμβουλευτικής απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού.

Ο συνολικός αριθμός περιπτώσεων που εξυπηρετήθηκαν κατά το 2011 ήταν 553 άτομα, εκ των οποίων 448 άνδρες και 105 γυναίκες. Πραγματοποιήθηκαν δε 1718 συνεδρίες στο σύνολο των 553 περιπτώσεων. Στο γραφείο παρέχεται βοήθεια σε πρακτικά ζητήματα όπως: έκδοση ΑΦΜ, άδειας εργασίας (και διαδικασία ανανέωσης), βιβλιαρίου υγείας κλπ. Το 2011 αυτή η πληροφόρηση και βοήθεια αφορούσε 205 ατομικές περιπτώσεις.

Επιπρόσθετα, πραγματοποιούνται παραπομπές - μέσω συνεργασίας με Ο.Α.Ε.Δ., ΚΕΚ και λοιπούς φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης - σε αντίστοιχα προγράμματα, καθώς και διαμεσολάβηση μεταξύ εξυπηρετούμενων και Υπηρεσιών ή παρέμβαση σε αρμόδιους Φορείς προς όφελος των εξυπηρετούμενων και διευθέτηση σημαντικών τους ζητημάτων (όπως τα προαναφερθέντα πρακτικά θέματα περί έκδοσης και ανανέωσης βασικών εγγράφων, π.χ. άδεια εργασίας κ.λπ.). Το 2011 οι δράσεις αυτές αφορούσαν 223 άτομα.

Το 2011 οι παραπομπές που πραγματοποιήθηκαν στη Νομική Υπηρεσία, αφορούσαν 92 άτομα.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης 1561 επικοινωνίες με εργοδότες στους οποίους έγιναν 336 παραπομπές ανέργων. Από τους 336, οι 87 ξεκίνησαν να εργάζονται, γεγονός που αποδίδεται

στην ιδιαιτέρως δυσμενή κατάσταση της χώρας μας ένεκα οικονομικής κρίσης και κατ' επέκταση αύξησης της ανεργίας σε όλα τα επίπεδα και τις πληθυσμιακές ομάδες.

Διαπολιτισμικό Κέντρο «ΠΥΞΙΔΑ» -

Η αλληλεπίδραση των προσφύγων με την ελληνική κοινωνία είναι μια αμφίδρομη διαδικασία, απαραίτητη για την αποτελεσματική ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο, αλλά και την παράλληλη ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στα ζητήματα που τους απασχολούν. Λειτουργώντας προς αυτή την κατεύθυνση, η ενταξιακή λογική του ΕΣΠ διέπεται από την αρχή της διαπολιτισμικότητας που πρεσβεύει τη διατήρηση της ισορροπίας, μεταξύ της ανάπτυξης δράσεων με σκοπό τη διευκόλυνση των προσφύγων να ενταχθούν στο οικείο πολιτισμικό πλαίσιο και στην παράλληλη ενθάρρυνση τους να αναδείξουν την δική τους κουλτούρα και να τη μοιραστούν με την ελληνική κοινωνία, αναπτύσσοντας από κοινού τις αρχές του αλληλοσεβασμού και της κατανόησης στη διαφορετικότητα. Τα τελευταία δέκα χρόνια, το Διαπολιτισμικό Κέντρο «ΠΥΞΙΔΑ» εργάζεται προς αυτή την κατεύθυνση, αναπτύσσοντας ποικίλες ενισχυτικές δράσεις συμβουλευτικού, εκπαιδευτικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.

Κατά τη διάρκεια του 2011, στην «Πυξίδα», εξυπηρετήθηκαν συνολικά 3754 άτομα. Οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν είναι οι εξής:

1. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε ενήλικες:

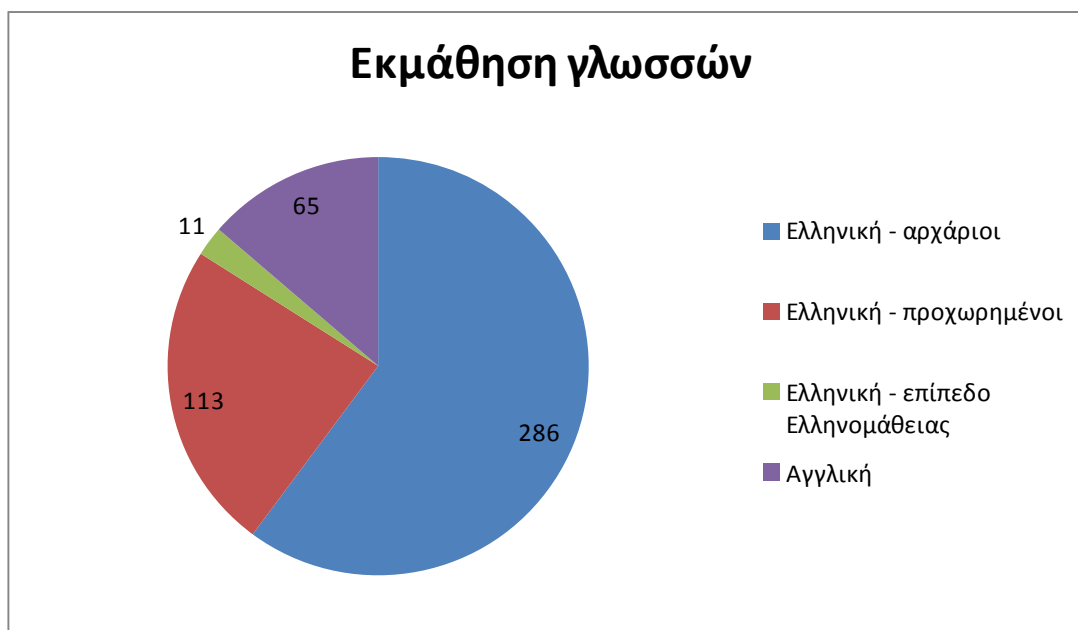
Η Πυξίδα, οργάνωσε διαφόρων ειδών τμήματα εκμάθησης γλωσσών και συγκεκριμένα:

Μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες: Σύνολο: 499 άτομα.

10 τμήματα αρχάριων ανδρών, στα οποία συμμετείχαν 210 άτομα,
3 τμήματα αρχάριων γυναικών, στα οποία συμμετείχαν 76 άτομα,
3 τμήματα προχωρημένων αρχάριων ανδρών, στα οποία συμμετείχαν 69 άτομα,
2 τμήματα προχωρημένων αρχάριων γυναικών, όπου συμμετείχαν 44 άτομα,
1 τμήμα μέσου επιπέδου ανδρών, όπου συμμετείχαν 24 άτομα,
1 τμήμα προετοιμασίας ελληνομάθειας, όπου συμμετείχαν 11 άτομα.

Μαθήματα αγγλικής γλώσσας σε ενήλικες:

2 τμήματα, όπου συμμετείχαν 65 άτομα.

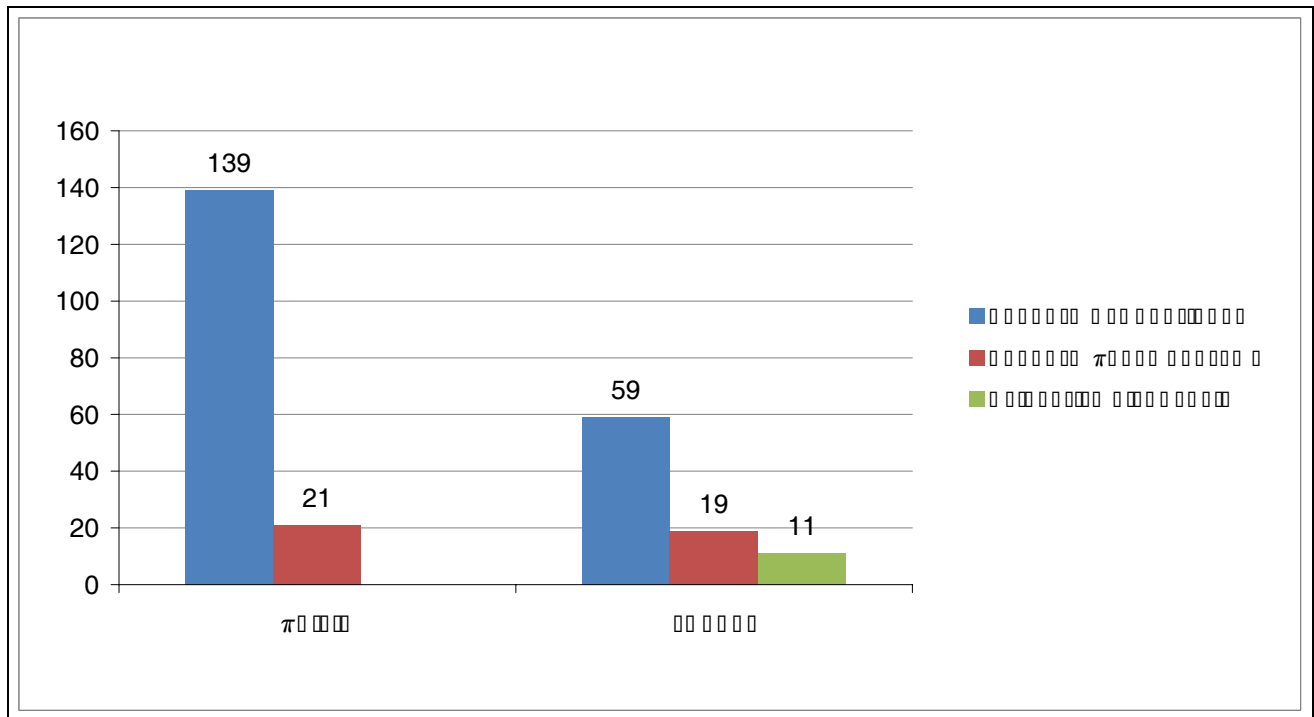
2. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε παιδιά και εφήβους: Σύνολο:249 άτομα

Μαθήματα ελληνικών σε παιδιά και εφήβους:

5 τμήματα αλφαριθμητισμού παιδιών, όπου συμμετείχαν 139 άτομα,
2 τμήματα αλφαριθμητισμού εφήβων, όπου συμμετείχαν 59 άτομα,
1 τμήμα προχωρημένων παιδιών, όπου συμμετείχαν 21 άτομα,
1 τμήμα προχωρημένων εφήβων, όπου συμμετείχαν 19 άτομα.

Μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας σε παιδιά και εφήβους:

Μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας σε παιδιά Δημοτικού- Γυμνασίου και Λυκείου, όπου συμμετείχαν 11 άτομα.

3. Πολιτιστικές – ψυχαγωγικές δραστηριότητες:

Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν ποικίλες πολιτιστικές/ψυχαγωγικές δραστηριότητες για παιδιά και ενήλικες, όπως:

Διοργάνωση – συμμετοχή σε πολιτισμικές δράσεις

Αποκριάτικη εκπαιδευτική –ψυχαγωγική εκδήλωση (42 άτομα),
Συμμετοχή παιδιών της Πυξίδας στη χορωδία της «Ουτοπίας» μιας πολυπολιτισμικής παιδικής χορωδίας, που διοργανώνεται από την Ελληνική Δράση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (3 άτομα),
Συμμετοχή της Πυξίδας στην εκδήλωση που διοργανώθηκε από τους tripradio, Οριλά records και το deBór.gr, και είχαν ως κοινό όραμα την ανάδειξη των νέων, αξιόλογων καλλιτεχνικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών που δραστηριοποιούνται στην Αθήνα,
Συμμετοχή της Πυξίδας, ενόψει του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού 2011 στην περιοδεία του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού ("The Tour") στην "Τεχνόπολις" στο Γκάζι,

Συμμετοχή των παιδιών της Πυξίδας στη δράση Fare με την παρακολούθηση του αγώνα ΠΑΟ-Εργοτέλης, όπου συνόδεψαν τους παίκτες στο γήπεδο και σήκωσαν μαζί τους την κόκκινη κάρτα στη βία και το ρατσισμό, με τη συνεργασία του Συμβουλίου μαύρων Ευρωπαίων Γυναικών της Ελλάδας και της Super League (14 παιδιά),

Συμμετοχή στην Ημερίδα στο πλαίσιο του προγράμματος δράσεων των ΜΚΟ για το «Ραντεβού με τον Ξένο». Εισήγηση «Η εκπαιδευτική εμπειρία της Πυξίδας του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες»,

Διοργάνωση παιδικού εργαστηρίου με γύψινες κατασκευές, στο πλαίσιο του προγράμματος δράσεων των ΜΚΟ για το «Ραντεβού με τον Ξένο» που οργάνωσε η εταιρεία Πολιτισμού Synthesis,

Διοργάνωση και υλοποίηση της Χριστουγεννιάτικης εκδήλωσης της Πυξίδας,

Συμμετοχή στην Χριστουγεννιάτικη γιορτή της Unicef,

Επίσκεψη ομάδας παιδιών στο Νέο Μουσείο της Ακρόπολης (7 άτομα)

Επίσκεψη ομάδας παιδιών στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών (13 άτομα)

Δωρεάν παρακολούθηση της παιδικής θεατρικής παράστασης «η Σταχτοπούτα» στο θέατρο ΚΑΠΠΑ (8 άτομα)

Σύσταση και λειτουργία ομάδων ενδιαφερόντων:

Ομάδα εκμάθησης κιθάρας παιδιών και εφήβων (21 άτομα),

Ομάδες δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και εφήβων (χειροτεχνία, κατασκευές, ζωγραφική, επιτραπέζια παιχνίδια)

4. Λοιπές δραστηριότητες

Κατά τη διάρκεια του 2011 έγιναν επαφές με εξυπηρετούμενους σχετικά με θέματα συμβουλευτικής, ενημέρωση για εκπαιδευτικά προγράμματα, για θέματα υγείας/επαφές με νοσοκομεία, ρύθμιση ιατρικών ραντεβού, ενημέρωση/παραπομπές για εργασιακά, νομικά θέματα κτλ.

Επιπρόσθετα, οι κοινωνικοί λειτουργοί της ΠΥΞΙΔΑΣ συνέβαλαν στην εγγραφή παιδιών σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα εγγράφησαν 62 παιδιά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, 6 παιδιά στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ενώ ενημερώθηκαν 201 περιπτώσεις για την διαδικασία εισαγωγής στο εκπαιδευτικό σύστημα. Για να επιτευχθεί αυτό ήταν απαραίτητη η σχεδόν καθημερινή συνεργασία με Γραφεία Εκπαίδευσης, διευθυντές σχολείων, καθηγητές, δασκάλους.

Επίσης οι κοινωνικοί Λειτουργοί εξασφάλισαν την δωρεάν εγγραφή μαθημάτων αγγλικής γλώσσας σε 11 άτομα στο Ελληνοβρετανικό Συμβούλιο. Παράλληλα, έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες για τη συμμετοχή 66 παιδιών στις θερινές κατασκηνώσεις του Δήμου Αθηναίων και της Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής.

Οι κοινωνικοί λειτουργοί της ΠΥΞΙΔΑΣ μερίμνησαν για την έκδοση βιβλιαρίων υγείας και τον εμβολιασμό 158 συνολικά παιδιών.

Η λειτουργία του προγράμματος «Ιόλαος» συνεχίστηκε με πολλές δυσκολίες το 2011 λόγω μεγάλων καθυστερήσεων στη χρηματοδότηση, αλλά και περικοπών εκ μέρους της Ελληνικής Πολιτείας.

Το θεραπευτικό πρόγραμμα (ψυχιατρική παρακολούθηση, φαρμακευτική αγωγή, ψυχολογική υποστήριξη, κοινωνικοποίηση, αποκατάσταση) λειτούργησε με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε φιλοξενούμενου. Παράλληλα συνεχίστηκαν οι δραστηριότητες που γίνονται από εθελοντές (εκμάθηση ελληνικών, μαθήματα αγγλικών και ΗΥ) σε συνεργασία με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό. Έχοντας ως τελικό σκοπό την ένταξη στην ελληνική κοινωνία των ατόμων που έκαναν τη χώρα μας δεύτερη πατρίδα τους έγινε ιδιαίτερη προσπάθεια για την ενθάρρυνση των πιο λειτουργικών από τους ασθενείς στην εξεύρεση μόνιμης εργασίας ή ολιγόωρης απασχόλησης.

Λόγω οικονομικών δυσκολιών διεκόπησαν τον Οκτώβριο οι δραστηριότητες του Κέντρου Ημέρας και συνεχίστηκε η ψυχιατρική και ψυχολογική υποστήριξη ορισμένων μόνο ευάλωτων περιπτώσεων στο χώρο του Ξενώνα. Επίσης ενημερώθηκαν όλες οι συνεργαζόμενες υπηρεσίες ότι δεν υπήρχε η δυνατότητα διαχείρισης νέων περιστατικών παρά μόνον εάν επρόκειτο για απλές ψυχιατρικές εκτιμήσεις για στέγαση.

Στο Κέντρο Ημέρας προγραμματίστηκαν 571 ραντεβού, εκ των οποίων τα 76 ήταν intakes (συναντήσεις για τη διεξαγωγή της συνέντευξης προς διερεύνηση προϋποθέσεων αναγνώρισης προσφυγικής ιδιότητας – RSD). Τα υπόλοιπα ραντεβού αφορούν τακτική εβδομαδιαία παρακολούθηση ή περιστασιακή παρακολούθηση προσφύγων με ήπιες ψυχικές δυσκολίες που εργάζονται και έχουν το Κέντρο Ημέρας ως κέντρο αναφοράς για κοινωνική συμβουλευτική ή σε περίπτωση επιδείνωσης της ψυχικής τους κατάστασης.

Ιδιαίτερη σημασία δίδεται σε προγράμματα εκμάθησης ελληνικών και προγράμματα προεπαγγελματικής κατάρτισης για μειονότητες, τα οποία όμως σπανίζουν..

Οι δραστηριότητες εργοθεραπείας που λάβαιναν χώρα στο Κέντρο Ημέρας διακόπηκαν τον Οκτώβριο λόγω των προαναφερθέντων οικονομικών δυσκολιών.

Ωστόσο, αξίζει να αναφερθεί το γεγονός ότι έπειτα από προσπάθειες του προσωπικού του Κέντρου Ημέρας και σε συνεννόηση και με φορείς του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης επιτεύχθηκε η στέγαση και αποκατάσταση δύο μονογονεϊκών οικογενειών και μιας κακοποιημένης μητέρας με δύο ανήλικα τέκνα.

Μέσα στο 2011 τρεις φιλοξενούμενοι του Ξενώνα (με διάγνωση ψυχωτική διαταραχή σε ύφεση, υπό φαρμακευτική αγωγή) απασχολήθηκαν και στη συνέχεια αποχώρησαν από τον Ξενώνα, εγκαταστάθηκαν σε δικό τους διαμέρισμα και συνεχίζεται η παρακολούθηση τους στα πλαίσια του Κέντρου Ημέρας. Οι κοινωνικοί λειτουργοί, πρόσωπα αναφοράς τους, ήταν σε επικοινωνία με τους εργοδότες βοηθώντας τους να κατανοήσουν τις δυσκολίες των συγκεκριμένων προσώπων. Ένας ακόμη φιλοξενούμενος του Ξενώνα έπειτα από την ολοκλήρωση της παραμονής του επέστρεψε στην οικογένεια του (στην Ελλάδα) ενώ ένας άλλος επέλεξε τον επαναπατρισμό του (Ιράν). Τέλος ένας ακόμη φιλοξενούμενος ο οποίος βρισκόταν σε υποτροπή αποχώρησε εκούσια.

Στον Ξενώνα φιλοξενήθηκαν συνολικά μέχρι το τέλος του 2011 δέκα τέσσερα (14) άτομα, (5 από το Αφγανιστάν, 1 από το Μπαγκλαντές, 1 από την Τουρκία, 3 από το Σουδάν, 2 από την Αιθιοπία, 2 από το Ιράν). Το καθεστώς τους είναι: 9 αιτούντες άσυλο, 1 περιστατικό επικουρικής προστασίας, 2 αναγνωρισμένοι πρόσφυγες, 1 με ανθρωπιστικό καθεστώς και 1 χωρίς χαρτιά (πρόκειται για μια γυναίκα με ψυχωτική διαταραχή, για τις οποία δεν έχουν εκδοθεί νόμιμα

έγγραφα λόγω νομικών δυσκολιών). Οι φιλοξενούμενοι εξακολουθούν να είναι συμπαθείς στους γείτονες και τους επαγγελματίες της κοινότητας και ουδέποτε δημιουργήθηκε ή αναφέρθηκε οποιοδήποτε πρόβλημα.

Τον Οκτώβριο έκλεισε το Προστατευόμενο Διαμέρισμα λόγω των οικονομικών δυσχερειών και οι τρεις ένοικοι μεταφέρθηκαν στον Ξενώνα. Το Προστατευόμενο Διαμέρισμα λειτούργησε με συγκατοίκηση 3 ατόμων (1 αιτούντα άσυλο από το Ιράν, 1 αιτών άσυλο και 1 αναγνωρισμένο πρόσφυγα και οι δύο από το Σουδάν). Οι ασθενείς ήταν αποδεκτοί και συμπαθείς στους υπόλοιπους ενοίκους της πολυκατοικίας.

Ένας ένοικος του Προστατευόμενου Διαμερίσματος (και από τον Οκτώβριο φιλοξενούμενος στον Ξενώνα) εργάστηκε και συνεχίζει να εργάζεται ως κλητήρας της δομής, κυρίως για μεταφορά διαφόρων εγγράφων από και προς τα κεντρικά γραφεία του ΕΣΠ.

Όπως ήταν αναμενόμενο, λόγω των οικονομικών δυσκολιών, επηρεάστηκε η ποιότητα διαβίωσης των ενοίκων στον Ξενώνα (καθόλου ψυχαγωγικές δραστηριότητες, φτωχή διατροφή) και δυσκόλεψαν οι συνθήκες εργασίας για το εναπομείναν προσωπικό (περισσότεροι ασθενείς ανά πρόσωπο αναφοράς, δύσκολες συνθήκες εξέτασης, χαλασμένα μηχανήματα επικοινωνίας χωρίς δυνατότητα επισκευής).

Όσο δεν υπήρξαν υποτροπές και όλοι οι ασθενείς, αν και εξέφρασαν την αγωνία τους για το μέλλον της δομής, σεβάστηκαν απολύτως το πλαίσιο λειτουργίας ακόμα και όταν έμεναν χωρίς την παρουσία του προσωπικού για πολλές ώρες.

Τα προβλήματα που σχετίζονται με την ιδιαιτερότητα του καθεστώτος των προσφύγων (έλλειψη οικογενειακού υποστηρικτικού δικτύου, αβεβαιότητα σε σχέση με την ανανέωση των εγγράφων ή την προώθηση των αιτημάτων λόγω γραφειοκρατίας, ελάχιστες πιθανότητες για ανεύρεση μόνιμης ή/και νόμιμης εργασίας), εξακολουθούν να υπάρχουν. Επιπλέον πρέπει να σημειωθεί ότι παρουσιάζονται συχνά δυσκολίες για την παροχή ιατροφαρμακευτικής βοήθειας σε δημόσια νοσοκομεία, παρά τη δημοσιευμένη σε ΦΕΚ σχετική απόφαση.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2011, λόγω των δύσκολων συνθηκών, οικονομικών και ψυχικών, δεν υπήρξε η δυνατότητα συμμετοχής σε επιστημονικές εκδηλώσεις καθώς υπήρξε και δραματική μείωση του προσωπικού.

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες λειτουργεί κυρίως με πόρους και χρηματοδοτήσεις από Ευρωπαϊκά Προγράμματα. Κάθε χρόνο υποβάλλονται προτάσεις για την υλοποίηση προγραμμάτων με στόχο την προστασία των δικαιωμάτων των προσφύγων, την παροχή νομικής και κοινωνικής συνδρομής τόσο για την απόκτηση του πολιτικού όσο και για την εξασφάλιση των κοινωνικών δικαιωμάτων των αναγνωρισμένων προσφύγων.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια του 2011, το ΕΣΠ υλοποίησε τα εξής προγράμματα:

Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων (European Refugee Fund)

Τίτλος Προγράμματος: Παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης σε αιτούντες άσυλο

Πόροι: Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων

Διάρκεια: 1.7.2011 – 30.06.2012

Περιγραφή: Το πρόγραμμα υλοποιείται επί σειρά ετών και αποσκοπεί στην διάθεση πλήρους νομικής συνδρομής και στήριξης σε αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες. Από το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτείται επίσης η λειτουργία ξενώνα στα Πατήσια καθώς και η ενημέρωση και εκπαίδευση τοπικών κοινοτήτων και οργανώσεων.

Τίτλος Προγράμματος: Κοινωνική Αρωγή για την Ένταξη των Προσφύγων

Πόροι: Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων

Διάρκεια: 1.7.2011 – 30.06.2012

Περιγραφή: Εταίροι: ERGON – ΚΕΚ, Gefira Ένωση Αφρικανών Γυναικών και Σύλλογος των Αφγανών Προσφύγων και Μεταναστών στην Ελλάδα. Το Πρόγραμμα χρηματοδοτεί κυρίως κοινωνικούς λειτουργούς για την ψυχο-κοινωνική συνδρομή σε αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες καθώς και για την προώθηση της κοινωνικής τους ένταξης στην τοπική κοινωνία.

Τίτλος Προγράμματος: Όροι υποδοχής και διαδικασίες παροχής ασύλου

Πόροι: Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων - Επείγοντα Μέτρα

Διάρκεια: 1.06.2011 – 31.07.2011

Περιγραφή: Σκοπός του Προγράμματος είναι η παροχής οικονομικής στήριξης και καταλύματος σε αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR)

Τίτλος Προγράμματος: Νομική Συνδρομή και Εκπροσώπηση Αιτούντων Άσυλο στο πλαίσιο του Σχεδίου Μεταρρύθμισης του Ασύλου (Legal Assistance and Representation to Asylum seekers within the Asylum Reform Project)

Πόροι: Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

Διάρκεια: 01.2.2011 έως 31.12.2011

Περιγραφή: Παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής και συμβουλευτικής σε αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τον Έβρο. Αγορά νέου ηλεκτρονικού υλικού και αναβάθμιση της ασφάλειας του κτιρίου στο οποίο στεγάζεται το ΕΣΠ στην Αθήνα.

Τίτλος Προγράμματος: Τοπική ένταξη προσφύγων και αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα (Local integration of refugees and asylum seekers in Greece)

Πόροι: Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

Διάρκεια: 01.5.2011 – 31.12 2011

Περιγραφή: Παροχή νομικής συνδρομής σε πρόσφυγες για την ενταξιακή και την εργασιακή τους προώθηση και ενίσχυση για δικαστικά έξοδα.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Τίτλος Προγράμματος: *MAIEUTICS* - Διαμόρφωση μιας κοινής διεπιστημονικής μεθοδολογίας εργασίας (νομικό-ψυχολογικής) για τη διασφάλιση της αναγνώρισης του κατάλληλου διεθνούς καθεστώτος στα θύματα βασανιστηρίων και κακοποίησης (Elaborating a common interdisciplinary working methodology (legal-psychological) to guarantee the recognition of the proper international status to victims of torture and violence)

Πόροι: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Διάρκεια: 1.9.2011 έως 30.8. 2012

Περιγραφή: Στο Πρόγραμμα ηγήθηκε το Ιταλικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες (CIR) και σκοπός του ήταν η διασφάλιση της αναγνώρισης ενός επαρκούς καθεστώτος διεθνούς προστασίας σε θύματα βασανιστηρίων και κακοποίησης μέσω μιας κοινούς διεπιστημονικής νομικό-ψυχολογικής μεθοδολογίας

Τίτλος Προγράμματος: *ET* –Είσοδος στο έδαφος - Διερεύνηση νέων μορφών πρόσβασης στις διαδικασίες ασύλου (Entering the Territory: Exploring new forms of access to asylum procedures)

Πόροι: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Διάρκεια: συνέχεια από το 2010 έως τις 31.12.2011

Περιγραφή: Στο Πρόγραμμα ηγήθηκε το Ιταλικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (CIR) και στόχος του ήταν η ευαισθητοποίηση στο γεγονός ότι το δικαίωμα ασύλου έχει περιορισθεί σοβαρά καθώς και η διερεύνηση νέων μορφών άσκησης του δικαιώματος αυτού, με βάση προηγούμενες περιπτώσεις άλλων χωρών.

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Τίτλος Προγράμματος: Υποδοχή νεοαφιχθέντων αιτούντων άσυλο αλλοδαπών προσφύγων στο Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες

Πόροι: Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Διάρκεια: 01.1.2011-31.12.2011

Περιγραφή: Παραπομπή των νεοαφιχθέντων σε διαθέσιμα καταλύματα, Κέντρα Υποδοχής ή άλλα. Οι κοινωνικοί λειτουργοί παρείχαν κοινωνική συμβουλευτική και ενημέρωση σε θέματα υγείας, εκπαίδευσης, στέγασης, κ.ά.

Ίδρυμα Νιάρχου

Τίτλος Προγράμματος: Έλεγχος της εισόδου στα σύνορα και αποστολές στα κέντρα υποδοχής και κράτησης των σημείων εισόδου (Border Monitoring and Missions to Reception and Detention Centers at Entry Point)

Πόροι: Ίδρυμα Νιάρχου

Διάρκεια: από την 01.7.2011

Περιγραφή: Παρακολούθηση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου και της κράτησης αλλοδαπών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, αντιμετώπιση κακών πρακτικών αναφορικά με την εφαρμογή του Νόμου και εξασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων τους. Νομική και κοινωνική συνδρομή σε έκτακτες περιπτώσεις (πραγματοποιήθηκαν δύο αποστολές, στη Σάμο και την ευρύτερη περιοχή του Έβρου).

EPIM: European Program for Integration and Migration

Τίτλος Προγράμματος : Ενταξιακά μέτρα και υποστήριξη μεταναστών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα - άνθρωποι «χωρίς χαρτιά» (Integration measures and advocacy for undocumented migrants)

Πόροι: EPIM

Διάρκεια: 1.12.2008 έως 1.12.2011

Περιγραφή: Διευκόλυνση της πρόσβασης υπηκόων τρίτων χωρών χωρίς χαρτιά και κάλυψη βασικών αναγκών (στέγη, απασχόληση, ιατρική περίθαλψη, εκπαίδευση και νομική προστασία), διερεύνηση όλων των διαθέσιμων δυνατοτήτων απόκτησης κάποιας μορφής νομιμοποίησής τους (άδεια παραμονής για εξαιρετικούς λόγους ή ως συγγενής Έλληνα πολίτη) και ενέργειες για την αποφυγή της απέλασής τους όταν συντρέχουν ανθρωπιστικοί λόγοι, υλοποίηση σχετικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων για το ευρύτερο κοινό. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη συμμετοχή στις νομοπαρασκευαστικές Επιτροπές για την αλλαγή της νομοθεσίας του ασύλου ενώ διεξήχθη έρευνα για την παραγωγή της αναφοράς: “Προσέγγιση των μεταναστών χωρίς χαρτιά στην Ελλάδα, Εστιάζοντας στους παράτυπους Αφγανούς”.

- Συμμετοχή του ΕΣΠ σε δύο συναντήσεις στο **Σβίλεγκραντ της Βουλγαρίας** και την **Κωνσταντινούπολη** (Tri-partite cross border meeting). Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι της Ύπατης Αρμοστείας από Τουρκία, Βουλγαρία και Ελλάδα, αξιωματούχοι και διευθυντές της Βουλγαρικής και Τουρκικής Συνοριακής Αστυνομίας, εκπρόσωποι Υπουργείων και εκπρόσωποι ΜΚΟ της Βουλγαρίας και της Τουρκίας (όπως: Bulgarian Helsinki Committee, ASAM).
- Το ΕΣΠ συμμετείχε σε συνάντηση στα **Βουρλά της Τουρκίας**, με τίτλο: «Ελληνο-Τουρκικά Σύνορα και Προστασία των Προσφύγων» (Greek Turkish Borders and Refugee Protection), όπου διεξάγει και εργαστήριο υπό την αιγίδα της Βρετανικής Υπηρεσίας Συνόρων (UK Border Agency) για τη Διαχείριση του ασύλου στην Ελλάδα.
- Το ΕΣΠ ταξίδεψε στο **Λονδίνο** για να συμμετάσχει σε Εργαστήριο με θέμα: «*messaging, media and on-line communication*». Το εργαστήριο είχε ως σκοπό την εκπαίδευση ΜΚΟ σε θέματα επικοινωνίας και προσέγγισης των ΜΜΕ. Συμμετείχαν οργανώσεις από διάφορες χώρες της ΕΕ, όπως: Jesuit Refugee Service, European Network Against Racism, Equality & Diversity Forum, European Forum of Muslim Women κ.α
- Το ΕΣΠ συμμετείχε σε «περιφερειακό εργαστήριο» που έλαβε χώρα στην **Κατάνια Ιταλίας** και διοργανώθηκε από την Διεθνή Καθολική Επιτροπή Μετανάστευσης (International Catholic Migration Commission) με θέμα τις μαζικές αφίξεις πλοίων και τα μικτά μεταναστευτικά ρεύματα στη Μεσόγειο («responding to boat arrivals and mixed migration flows in the Mediterranean»).
- Το ΕΣΠ ταξίδεψε στη **Ρώμη** για να συμμετάσχει μαζί με άλλους φορείς στην έρευνα και στις διακρατικές συναντήσεις που διοργανώθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος MAIEUTICS του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων καθώς και σε συνάντηση με σκοπό την προστασία των θυμάτων βασανιστηρίων και κακοποίησης.
- Συμμετοχή του ΕΣΠ σε συνάντηση Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και Ακαδημαϊκών από χώρες της Ε.Ε. στο **Άμστερνταμ**, για συνέδριο αναφορικά με τους αιτούντες άσυλο που ανήκουν στην ομάδα Ομοφυλοφίλων, Αμφίφυλων και Διεμφυλικών (LGBT: Lesbian Gay Bisexual and Transgender). Στο πλαίσιο του συνεδρίου εξεδόθη κείμενο²¹, σχετικά με τα δικαιώματα της ομάδας αυτής. Το κείμενο, το οποίο βασίστηκε σε ερωτηματολόγια αναφορικά με τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο σε 27 χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, περιγράφει τη γενικότερη κατάσταση στην Ε.Ε. και προτείνει λύσεις.
- Συμμετοχή του ΕΣΠ στο Διδακτορικό Ερευνητικό Σεμινάριο που συνδιοργάνωσαν τα πανεπιστήμια της Γένοβα και το Euro-Mediterranean University (EMUNI University) στη **Γένοβα Ιταλίας**, με τίτλο εισήγησης: «Προστατεύοντας τα δικαιώματα των ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ελλάδα». Το θέμα του σεμιναρίου ήταν : "Civil Rights Protection and the Rights of Migrants in the Framework of the Mediterranean Cooperation".
- Συμμετοχή του ΕΣΠ στο Grundtvig Workshop με τίτλο: "Building Bridges for a multicultural Europe", που διοργανώθηκε από το Global Human Rights Defense στη **Χάγη της Ολλανδίας**

²¹ βρίσκεται στο διαδίκτυο στο λήμμα "*fleeing homophobia*"

- Συμμετοχή μελών της κοινωνικής υπηρεσίας στο διήμερο συνέδριο (Study visit) που διοργανώθηκε στο **Βερολίνο**, από το δίκτυο SaviAV (Social inclusion and vocational integration of Asylum seekers and Victims of human trafficking). Στο συνέδριο πραγματοποιήθηκε παρουσίαση του Διαπολιτισμικού Κέντρου του ΕΣΠ «Πυξίδα».

- Το ΕΣΠ ταξίδεψε στις **Βρυξέλλες** για να συμμετάσχει στο τελευταίο εργαστήριο που διοργάνωσε το EPIM (European Program for Integration and Migration) με στόχο την ανταλλαγή απόψεων, γνώσεων και διαφορετικών μεθόδων υπεράσπισης (advocacy) που υιοθετήθηκαν από τις ΜΚΟ κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος. Επίσης, το ΕΣΠ βρέθηκε στις Βρυξέλλες και λόγω της συνεργασίας του με το Ιταλικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (CIR) για να παραστεί σε συνέδριο σχετικό με τη δυνατότητα να ζητήσει κανείς προστασία εκτός των συνόρων των χωρών της Ε.Ε. (τόσο στη χώρα καταγωγής όσο και σε τρίτες χώρες).

- Συμμετοχή του ΕΣΠ στην εναρκτήρια συνάντηση (*Kick-off meeting*) που διοργάνωσε το η Ιταλική ΜΚΟ «CIR» στη **Ρώμη** για τη συνεργασία ψυχολόγων και νομικών συμπαραστατών σε θύματα βίας και βασανιστηρίων. Αναπτύχθηκαν οι μέχρι τώρα θεωρίες πάνω στη ψυχολογική στήριξη των θυμάτων αυτών και ετοιμάστηκαν ερωτηματολόγια για την εύρεση καλύτερου τρόπου εκπροσώπησης των αιτούντων κατά τη διαδικασία του ασύλου και την υποστήριξή τους από ψυχολόγους.

Επίσης, στο πλαίσιο της συμμετοχής του στο European Council on Refugees and Exiles (ECRE), το ΕΣΠ συμμετείχε στις παρακάτω εκδηλώσεις:

- Συνέδριο που διοργάνωσε το ECRE στη **Μαδρίτη**, όπου έλαβαν μέρος εκπρόσωποι ΜΚΟ και κοινοτήτων προσφύγων από την Ιταλία, την Ισπανία, την Πορτογαλία και τη Μάλτα με θέματα:

Κατανοώντας τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ και το αντίκτυπό της στην εθνική νομοθεσία,

Ενημέρωση για τις πρόσφατες εξελίξεις της ΕΕ

Εξετάζοντας τις μεταρρυθμίσεις, ειδικότερα τις Οδηγίες Διαδικασιών και Υποδοχής

Νέα και διαδεδομένα μέσα ενημέρωσης ως εργαλεία υπεράσπισης

Ο ρόλος Οργανώσεων Προσφυγικών Κοινοτήτων

- Ετήσιο Γενικό Συνέδριο του ECRE στη **Μάλτα**, όπου συζητήθηκε το θέμα της κράτησης και όπου το ΕΣΠ συνεισέφερε σε ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο νομολογίας²²

- Σεμινάριο στη **Μάλτα** που διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Άσυλο (Inaugural Consultative Forum of the EASO), όπου έλαβαν χώρα εργαστήρια σχετικά με την ορθή αναζήτηση πληροφοριών από χώρες προέλευσης αιτούντων διεθνή προστασία (COI [Country Of Origin Information])

---

²² βλ. παραπάνω σελ. 14 σχετικά με την απόφαση 448/2011

Το ΕΣΠ, έχοντας παράδοση στην ενεργή συμμετοχή σε διεθνή Δίκτυα (όπως ECRE, SCEPT, κλπ) και πιστεύοντας στη συνεργασία με γνώμονα την προάσπιση των δικαιωμάτων των προσφύγων, μέσα στο 2011 συνέχισε τις προσπάθειες διατήρησης και ανάπτυξης των επαφών του με διεθνή (και μη) δίκτυα, οργανώσεις και φορείς που δραστηριοποιούνται στο χώρο του ασύλου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι παρακάτω δράσεις εντάσσονται στις παραπάνω αναφερόμενες προσπάθειες:

- Δημιουργία και διατήρηση λίστας επαφών την οποία μπορούν να εμπλουτίσουν και να διαχειριστούν τα μέλη του προσωπικού του ΕΣΠ.
- Ενδυνάμωση της επαφής του ΕΣΠ με τα υπόλοιπα μέλη του ECRE (European Council on Refugees and Exiles) – επισκέψεις των εκπροσώπων του στην Ελλάδα και συμμετοχή του προσωπικού του ΕΣΠ σε διεθνείς συναντήσεις, εκπαιδεύσεις και σεμινάρια. Συμμετοχή του ECRE ως εταίρος σε προτάσεις του ΕΣΠ, οι οποίες υποβλήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων.
- Ενεργή συμμετοχή (με την κάλυψη της θέσης του Αντιπροέδρου) στην Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Ανθρώπων (ΕΕΔΑ).
- Ενεργή συμμετοχή στο διεθνές δίκτυο SCEPT (Separated Children in Europe Programme).
- Συμμετοχή σε συναντήσεις και σεμινάρια του EPIM (European Program for Integration and Migration).
- Συναντήσεις με, μεταξύ άλλων, το Δανέζικο Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, το Διεθνές Ινστιτούτο Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Εράσμου στο Ρότερνταμ καθώς και με ομάδα δικηγόρων από τους «Δικηγόρους χωρίς Σύνορα» από την Ολλανδία.
- Επίσκεψη στα γραφεία του ΕΣΠ εκπροσώπων της Νορβηγικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης, όπου τονίστηκαν για μία ακόμη φορά τα προβλήματα της εφαρμογής της νομοθεσίας για τη διαδικασία ασύλου, δόθηκε επίσης έμφαση στις απαράδεκτες συνθήκες κράτησης, ιδιαίτερα του Έβρου καθώς και της αντιμετώπισης των ασυνόδευτων παιδιών από την Ελληνική Διοίκηση.
- Δημιουργία και διάχυση ενημερωτικού υλικού σε οργανισμούς ακαδημαϊκής έρευνας και πανεπιστήμια, επαφές μεταξύ άλλων με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (University of London, Birkbeck College), το Ινστιτούτο Προηγμένων Νομικών Σπουδών/Πανεπιστήμιο Λονδίνου (Institute of Advanced Legal Studies/University, of London), το Université Libre (ULB) των Βρυξελλών και το Διεθνές Ινστιτούτο Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Εράσμου στο Ρότερνταμ.
- Συμμετοχή στη συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Μεσογειακού Δικτύου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Τυνησία (European Mediterranean Human Rights Network, EMHRN).
- Συμμετοχή στο Δίκτυο Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για την Παρακολούθηση της Εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.
- Συμμετοχή σε διεθνείς πρωτοβουλίες για την προστασία των δικαιωμάτων των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο, όπως η συνυπογραφή της επιστολής από την εκστρατεία του Διεθνούς Συνασπισμού Κράτησης (International Detention Coalition - IDC) κατά της κράτησης ανηλίκων.
- Ενεργή συμμετοχή του ΕΣΠ στο Δίκτυο Καταγραφής Φαινόμενων Ρατσιστικής Βίας, στο οποίο συμμετέχουν επίσης η Ύπατη Αρμοστεία, η ΕΕΔΑ και πολλές ΜΚΟ όπως, το Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων, ο Ερυθρός Σταυρός κ.α.

Το ΕΣΠ στα σχολεία:

Στο πλαίσιο της προσπάθειας διεύρυνσης της ευαισθητοποίησης του κοινού στα θέματα που αφορούν στους πρόσφυγες και του αιτούντες άσυλο, το ΕΣΠ πραγματοποίησε πρόγραμμα επισκέψεων σε σχολεία, με σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών στα ανθρώπινα δικαιώματα και την ενημέρωσή τους σε θέματα ρατσισμού και ξενοφοβίας. Το πρόγραμμα «**Άνθρωποι χωρίς χαρτιά**» βασίζεται στο παιδικό βιβλίο «Ο Ναβίντ δεν ήρθε για διακοπές» (εκδόσεις Κέδρος) και εντάχθηκε στις ενέργειες που πραγματοποίησε το ΕΣΠ κατά την υλοποίηση του "Ευρωπαϊκού Προγράμματος για την Ένταξη και τη Μετανάστευση" (EPIM).

Τα σχολεία τα οποία επισκέφτηκε το ΕΣΠ στη διάρκεια του 2011 ήταν τα ακόλουθα:

142ο Δημοτικό Πατησίων / Δημοτικό Βαμβακοπούλου Χανίων / Γυμνάσιο Χανίων / 7ο Δημοτικό Χαλανδρίου / Δημοτικό Σβορώνου Κατερίνης / Δημοτικό Γανοχώρας Κατερίνης / Δημοτικό Περιστασης Κατερίνης / 5ο Δημοτικό Κατερίνης / 57ο Δημοτικό Αθηνών / 2ο Γυμνάσιο Αγ. Παρασκευής / Σχολή Μωραΐτη / Ελληνογαλλική Σχολή Αγ. Παρασκευής / Δημοτικό Δελασάλ / Δημοτικό «Αγ. Γεωργίος» Σύρου.

Ο ρόλος του ΕΣΠ ως επιστημονικού συμβούλου

Χάρη στην πολυετή εμπειρία του αλλά και στο ειδικά καταρτισμένο προσωπικό του, το ΕΣΠ έχει αποδείξει την αξία του ως ο σημαντικότερος φορέας στην Ελλάδα που ασχολείται με θέματα προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Πέρα από τη συμμετοχή του σε ομάδες εργασίας και διαβούλευσης στα θέματα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του εν λόγω πληθυσμού, το ΕΣΠ αποτελεί σημείο αναφοράς για όσους (φοιτητές, ερευνητές, δημοσιογράφους κλπ) ασχολούνται ή επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με το αντικείμενο, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΣΠ το 2011 συνέβαλε σε διαφορετικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη μελέτη ή την προβολή των ζητημάτων σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προστασία ευάλωτων ομάδων. Για παράδειγμα, το προσωπικό του ΕΣΠ κλήθηκε να απαντήσει σε ερωτηματολόγιο που εστάλη από τον Ειδικό Εισηγητή για τα βασανιστήρια και άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία του ΟΗΕ, Juan Méndez, ως ειδικοί πάνω στα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επιπλέον, το ΕΣΠ λειτούργησε ως επιστημονικός σύμβουλος για τη δημιουργία διαφόρων ντοκιμαντέρ και ταινιών μικρού μήκους που αφορούν στο θέμα των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο.

Lobbying - Συμμετοχή σε εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δραστηριότητες

Σε ενίσχυση των άμεσων ενεργειών που αφορούν τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες, το ΕΣΠ προβαίνει σε συστηματικές δράσεις προώθησης του προσφυγικού ζητήματος, αλλά και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικότερα. Στις δράσεις αυτές περιλαμβάνονται διοργανώσεις αλλά και συμμετοχές σε Ημερίδες, Σεμινάρια, Συνέδρια και Συναντήσεις.

Ημερίδες, σεμινάρια και συζητήσεις:

- Επίσκεψη του ΕΣΠ στην Κομοτηνή και διοργάνωση εκδήλωσης στο Επαγγελματικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Ροδόπης, με θέμα «Η προστασία των προσφύγων στην Ελλάδα»²³.

²³ Δόθηκε συνέντευξη σχετικά με το θέμα στον τοπικό τύπο

- Επίσκεψη του ΕΣΠ στα Χανιά και συμμετοχή σε συζήτηση με κατοίκους για τα ανθρώπινα δικαιώματα που διοργάνωσε η Διεθνής Αμνηστία
- Εκδήλωση στην Αλεξανδρούπολη με θέμα «Πολιτικό άσυλο και μετανάστευση: προκλήσεις για την Ελλάδα και την Ευρώπη». Στην εκδήλωση συμμετείχε τόσο ο νομικός κόσμος της πόλης όσο και η Αστυνομία που χειρίζεται το θέμα του ασύλου καθώς και ευαισθητοποιημένοι πολίτες.
- Πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη, από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, εκπαιδευτικό σεμινάριο απευθυνόμενο σε δικηγόρους. Το ΕΣΠ ανέλαβε την εκπαίδευση σε ζητήματα που αφορούν στο νομικό πλαίσιο, στις πρακτικές της Διοίκησης, στη συνέντευξη και στη νομολογία σχετικά με εξειδικευμένα νομικά θέματα.
- Στο εκπαιδευτικό σεμινάριο στην Αθήνα, που πραγματοποιήθηκε από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες με θέμα «Βασικές αρχές για την προστασία προσφύγων», το ΕΣΠ, ως ο πλέον ειδικός φορέας, ανέλαβε την εκπαίδευση σε ζητήματα που αφορούν στη συνέντευξη και στη διερμηνεία.
- Συμμετοχή του ΕΣΠ σε ημερίδα με θέμα «Οι αφίξεις των μεικτών μεταναστευτικών ροών στην Ελλάδα: δεδομένα και προοπτική», όπου η ΝΥ υλοποίησε ομιλία με θέμα: «Σχολιασμός νομοθετικού πλαισίου».
- Συμμετοχή του ΕΣΠ σε ημερίδα στο κτήριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με θέμα: «Διακίνηση & Εμπορία Ανθρώπων ΜΥΘΟΙ & ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ», όπου μέλος της ΝΥ παρουσίασε με ομιλία το θέμα: «Το διεθνές νομικό πλαίσιο για το Trafficking είναι σαφές και επαρκές».
- Συμμετοχή με ομιλία μέλους της ΝΥ σε συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στο Θέατρο Εξαρχείων γύρω από τη θεματική «Από τις προοδευτικές ιδέες στην πράξη».
- Πραγματοποιήθηκε ενημέρωση από το ΕΣΠ για το σύστημα ασύλου στην Ελλάδα σε εθελοντές του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού.
- Συμμετοχή του ΕΣΠ μαζί με άλλες επτά ΜΚΟ σε συνάντηση κλιμακίου από την Ελβετία (Αντιπρόεδρος του Ομοσπονδιακού Γραφείου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ο Σύμβουλος της Ελβετικής Πρεσβείας, 2 σύμβουλοι για το Δουβλίνο και το Σένγκεν, 1 σύμβουλος για τα θέματα των συνόρων), με ατζέντα «Η μετανάστευση και οι πρόσφυγες».
- Διοργάνωση Ημερίδας από το ΕΣΠ και Το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σε αίθουσα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου, με θέμα: «Πολιτικό άσυλο και μετανάστευση: Προκλήσεις για την Ελλάδα και την Ευρώπη» στην οποία συμμετείχαν επιφανή μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αλλά και επιστήμονες ειδικευμένοι στα θέματα του προσφυγικού δικαίου. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας πραγματοποιήθηκε συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης με θέμα «Προστασία Προσφύγων: Ελληνική νομοθεσία και πρακτική» με την συμμετοχή δικηγόρων που δραστηριοποιούνται στο χώρο του ασύλου στην Θεσσαλονίκη.
- Συμμετοχή της ΝΥ στην εκδήλωση-συζήτηση με θέμα: «Ακροδεξιά, πολιτικός εξτρεμισμός και βία» οποία πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και με αφορμή τα γεγονότα ρατσιστικής βίας στην Αθήνα.
- Πραγματοποιήθηκε Ημερίδα-Συνέδριο με θέμα «Προσφυγικό Δίκαιο-Νομολογία-Νομοθεσία» στην Αίθουσα Τελετών του Δικηγορικού Συλλόγου απευθυνόμενη κυρίως στο νομικό κόσμο.

- Το ΕΣΠ παρευρέθη σε γεύμα εργασίας προς τιμήν μελών του Ολλανδικού Κοινοβουλίου, τα οποία ασχολούνται με την μετανάστευση και το άσυλο. Από ελληνικής πλευράς συμμετείχαν επίσης Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ), η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και ο Συνήγορος του Πολίτη.

Με αφορμή την ανασύσταση του Τμήματος Εξεύρεσης Πόρων του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες επαναπροσδιορίστηκαν τόσο οι οικονομικοί στόχοι για το 2012 όσο και ο τρόπος λειτουργίας του τμήματος. Συγκεκριμένα, δεδομένων των αντίξων συνθηκών που απορρέουν από τη γενικότερη οικονομική κρίση που διανύει η χώρα μας, το fundraising θα επικεντρωθεί στην προσπάθεια προσέλκυσης νέας μορφής πόρων, όπως είναι οι ιδιωτικοί, αλλά και στην ευρύτερη ευαισθητοποίηση ενός διαφορετικού κοινού, όπως είναι οι νέοι.

Με την πάροδο του χρόνου έχει παρατηρηθεί η συνεχώς αυξανόμενη εμπλοκή των νέων σε δράσεις με φιλανθρωπικό/κοινωνικό χαρακτήρα καθώς και η ολοένα μεγαλύτερη συμμετοχή τους σε πρωτοβουλίες για την υποστήριξη ευπαθών ομάδων. Κατά συνέπεια, η αύξηση της αναγνωρισιμότητας του ΕΣΠ καθώς και η διενέργεια δράσεων προβολής και παρουσίας του έργου του αλλά και των ιδιαιτεροτήτων του εξυπηρετούμενου από το ΕΣΠ πληθυσμού, αποτελούν πλέον πυρήνα της λειτουργίας του Τμήματος Εξεύρεσης Πόρων.

Απώτερος μελλοντικός σκοπός είναι η εξασφάλιση ιδιωτικών πόρων που να καλύπτουν τη λειτουργία ενός μέρους των προγραμμάτων του ΕΣΠ (π.χ. λειτουργία της Πυξίδας) καθώς και βασικών λειτουργικών εξόδων, με συνδυασμό εταιρικών χορηγιών, ιδιωτικών συνδρομών αλλά και δωρεών τόσο σε είδος όσο και σε χρήματα. Με τελικό στόχο τη σύσταση ενός τμήματος συνδρομητών, το οποίο θα αποτελείται από τακτικούς δωρητές (ιδιώτες) που θα καταβάλλουν ένα ποσό σε μηνιαία βάση για τη στήριξη του ΕΣΠ, θα δοθεί έμφαση στην προσέλκυση νέων υποστηρικτών και στη διατήρηση προσωπικών, καλών σχέσεων με όσους εκφράζουν το ενδιαφέρον τους για το έργο του ΕΣΠ.

Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν κατά το 2011 σχετικά με την ανεύρεση πόρων είναι οι εξής:

A. Οργανωτικό σκέλος:

- Συγκέντρωση και επικαιροποίηση των στοιχείων όσων έχουν συνεργαστεί ή έχουν υποστηρίξει το ΕΣΠ τα τελευταία 2 έτη: δημιουργήθηκαν λίστες επαφών ανά κατηγορία, (εθελοντές, μέλη, συνεργάτες, εταιρείες, κλπ) για τη στοχευμένη προώθηση του ενημερωτικού μας υλικού και την κινητοποίηση του κοινού για συμμετοχή στις δραστηριότητες του ΕΣΠ.
- Επαναπροσδιορισμός του στόχου του Τμήματος Εξεύρεσης Πόρων για το νέο έτος: δίδεται η προτεραιότητα στην προβολή του έργου του ΕΣΠ και στην ευρύτερη επικοινωνία των δράσεών του, μέσω:
  - της καλύτερης χρήσης της ιστοσελίδας του ΕΣΠ: εμπλουτισμός του διαθέσιμου οπτικού υλικού (φωτογραφίες), τακτική ανανέωση των δημοσιευμένων πληροφοριών, ανάρτηση Δελτίων Τύπων για κάθε διοργάνωση εκδήλωσης/συμμετοχή του ΕΣΠ σε εκδηλώσεις.
  - της ανάπτυξης και αξιοποίησης των ηλεκτρονικών μέσων προβολής και επικοινωνίας του ΕΣΠ: γίνεται καθημερινή, ουσιαστική χρήση των social media (facebook, twitter) για την προβολή του έργου/εκδηλώσεων του ΕΣΠ αλλά και την δημοσίευση των αναγκών σε είδος του φορέα.
- Δημιουργία αρχείου καλών πρακτικών για τη διοργάνωση και την αξιολόγηση εκδηλώσεων, με σκοπό την ομοιογενοποίηση και την τυποποίηση των εν λόγω διαδικασιών για την αποφυγή προβλημάτων και δυσλειτουργιών στις μελλοντικές εκδηλώσεις του ΕΣΠ.

B. Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής του ΕΣΠ:

Ορίστηκε νέα στρατηγική για την προβολή του ΕΣΠ μέσω της ανανέωσης του έντυπου ενημερωτικού υλικού και της δημιουργίας νέων εργαλείων επικοινωνίας:

- Διόρθωση του φυλλαδίου και εμπλουτισμός του με προσωπικές μαρτυρίες και νέες εικόνες δίνοντας έτσι μεγαλύτερη έμφαση στο εικαστικό, στο περιεχόμενο, στο φωτογραφικό υλικό.
- Σχεδιασμός νέας ετήσιας αναφοράς με βάση την έκθεση πεπραγμένων 2011 (σύνοψη της έκθεσης πεπραγμένων) με νέα, μοντέρνα μορφή, πιο «ελαφριά» και με καλύτερο εικαστικό περιεχόμενο ώστε να είναι προσίτη και ευανάγνωστη. Θα διανεμηθεί στα μέλη, στους χορηγούς, στους εθελοντές αλλά και σε όσους επιθυμούν να ενημερωθούν για το έργο του ΕΣΠ. Η ετήσια αναφορά θα χρησιμοποιείται ως επικοινωνιακό εργαλείο και θα απευθύνεται κυρίως στις εταιρείες και τα Δίκτυα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Το ΕΣΠ διοργάνωσε και συμμετείχε σε εκδηλώσεις με σκοπό την προβολή του έργου του, την ενημέρωση του κοινού αλλά και την προσέλκυση πόρων από ιδιώτες:

- τηλεοπτική εκστρατεία για την προώθηση της εργασιακής και κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και μεταναστριών με τίτλο *“One job, One step forward”*, στο πλαίσιο του έργου «συνΑΝΑΠΤΥΞΗ: Ολοκληρωμένη Παρέμβαση για Μετανάστες/ριες», που υλοποιήθηκε από την ΕΚΠΟΣΠΟ «Νόστος» και στο οποίο το ΕΣΠ υπήρξε εταίρος. Το τηλεοπτικό σποτ είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.synanaptixi.gr,

- εκδήλωση στο Επαγγελματικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Ροδόπης στην Κομοτηνή, με θέμα *«Η προστασία των προσφύγων στην Ελλάδα»*,

- προβολή της ταινίας 'Illegal' ('Παράνομη') σε *avant-premiere* της εταιρίας κινηματογραφικής διανομής FEELGOOD ENTERTAINMENT στον κινηματογράφο ΑΘΗΝΑΙΟΝ. Τα έσοδα της προβολής διατέθηκαν στο ΕΣΠ,

- έκθεση ζωγραφικής, στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, με έργα του Παντελή Ψαρρά, με τίτλο *«Οι άγνωστοι γείτονες της διπλανής πόρτας»* και με θέμα τους πρόσφυγες,

- συζήτηση στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με θέμα: *«Τα Δικαιώματα των προσφύγων σε περίοδο κρίσης»*,

- ενημερωτική εκδήλωση / χριστουγεννιάτικο *bazaar* στο Εργαστήρι της καλλιτέχνιδος Άννας Μανουσσοπούλου, με παρουσία και ομιλία μέλους του ΕΣΠ σχετικά με τα δικαιώματα των προσφύγων. Μέρος των εσόδων έγινε δωρεά στο ΕΣΠ,

- Χριστουγεννιάτικη γιορτή για τους εξυπηρετούμενους του ΕΣΠ και τα παιδιά τους στην Πυξίδα, με συμμετοχή περισσότερων των 60 παιδιών, ψυχαγωγικές δραστηριότητες, φαγητό, αναψυκτικά και δώρα,

- συμμετοχή με περίπτερο και ερανικό κουτί στη Χριστουγεννιάτικη έκθεση καλλιτεχνών της ομάδας Ucreate Athens σε πολυχώρο στον Κεραμεικό,

- εκδήλωση με θέμα *«Αλλοδαποί χωρίς χαρτιά»* στο Δημοτικό Πολυχώρο Πολιτισμού ΓΑΛΑΞΙΑΣ, στη Νέα Σμύρνη, στο πλαίσιο της υλοποίησης του προγράμματος του ΕΡΙΜ,

- Χριστουγεννιάτικο «πάρτυ» του ΕΣΠ σε μπαρ των Εξαρχείων όπου διανεμήθηκαν και ενημερωτικά φυλλάδια του ΕΣΠ.

- Δημιουργία και διάχυση ηλεκτρονικής ευχετήριας κάρτας Χριστουγέννων, με δωρεάν γραφιστική παρέμβαση πάνω σε ζωγραφιά παιδιού της Πυξίδας.

Συνεντεύξεις – Δελτία Τύπου:

Τόσο οι συνεντεύξεις στον Τύπο όσο και η δημοσίευση Δελτίων Τύπου αποτελούν για το ΕΣΠ ένα σημαντικό μέσο για την ανάδειξη των επιτυχιών του αλλά και την καταγγελία των σοβαρών προβλημάτων που συνεχίζουν να χαρακτηρίζουν τον χώρο του ασύλου, ιδιαίτερα ως προς τις συνθήκες κράτησης, την έλλειψη μέτρων για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο, τον χρόνο κράτησης των ανθρώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας, την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλων ευάλωτων ομάδων κ.λ.π.

Κατά τη διάρκεια του 2011 δόθηκαν οι συνεντεύξεις σε δημοσιογράφους του έντυπου, του ραδιοτηλεοπτικού αλλά και του ηλεκτρονικού Τύπου. Ενδεικτικά αναφέρονται οι συνεντεύξεις σε:

- *tnxs* (ιστότοπος tv χωρίς σύνορα) σχετικά με τις απεργίες πείνας μεταναστών και προσφύγων,
- ΑΘΗΝΑ 9,84, σχετικά με την καταγγελία περίπτωσης επανεισδοχής στην Τουρκία Ιρανού αιτούντος άσυλο,
- Athens International Radio 104,4 (ξενόγλωσσο ραδιοφωνικό σταθμό του ΑΘΗΝΑ 9,84) για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες στις συναλλαγές τους με τη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής,
- εκπομπή «MEGA ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ», για τη διαδικασία ασύλου και τα προβλήματα που ανακύπτουν καθημερινά με το άσυλο, στην εκπομπή,
- κανάλι «ΔΕΛΤΑ TV» Θράκης και Δυτικής Μακεδονίας, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για τους Πρόσφυγες (20 Ιουνίου) όπου αναλύθηκαν τα προβλήματα στο χώρο του ασύλου, τα περιστατικά ρατσιστικής και αστυνομικής βίας.
- ΣΚΑΐ radio, για τις εις βάρος της Ελλάδας καταδικαστικές αποφάσεις του ΕΔΑΔ

Επιπλέον, δημοσιεύθηκαν **25 Δελτία Τύπου (ΔΤ)**. Μεγάλος μέρος τους αφορούσε στην παρουσίαση εκδηλώσεων που διοργάνωσε ή στις οποίες συμμετείχε το ΕΣΠ, ενώ άλλα σχετίζονταν με σημαντικά γεγονότα της επικαιρότητας που επηρέασαν το θέμα των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο

Ενδεικτικά, αναφέρουμε τα σημαντικότερα Δελτία Τύπου που εξέδωσε το ΕΣΠ:

- ΔΤ για την αποστολή του ΕΣΠ στην Κέρκυρα προς συνδρομή των 228 διασωθέντων Αφγανών προσφύγων από το ναυάγιο πλοίου ανοιχτά των Παξών
- ΔΤ/ανοικτή επιστολή προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με την οποία το ΕΣΠ εφιστά την προσοχή στην ιδιαίτερα ανησυχητική κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στη χώρα μας στον τομέα του ασύλου και ζητά την επείγουσα λήψη μέτρων για την λειτουργία του συστήματος υποδοχής και ασύλου (βλ. σχετικό Δελτίο Τύπου στο <http://www.gcr.gr/node/563>).
- ΔΤ για την καταγγελία της απέλασης και της επανεισδοχής στην Τουρκία Ιρανού αιτούντος άσυλο (ακολούθησε και σχετική συνέντευξη στο ραδιοφωνικό σταθμό ΑΘΗΝΑ 9,84)

- ΔΤ για την καταγγελία της απαράδεκτης κατάστασης μη πρόσβασης στο άσυλο στην «Πέτρου Ράλλη»
- ΔΤ αναφορικά με την απάντηση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη στη δημόσια δήλωση της Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης Μεταχείρισης του Συμβουλίου της Ευρώπης
- ΔΤ για την έλλειψη μελανιού (toner) για εκτυπωτή στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής εξαιτίας της οποίας ανεστάλη προσωρινά η λειτουργία της πρωτοβάθμιας διαδικασίας εξέτασης αιτήσεων ασύλου και ανεβλήθη κάθε εξέταση αιτημάτων (για το ίδιο θέμα δόθηκαν συνεντεύξεις στο ραδιοφωνικό σταθμό της ΕΤ3 και σε εφημερίδες).
- ΔΤ με αφορμή την έκδοση της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επί της υπόθεσης *Rahimi v. Greece* και την παραβίαση, εκ μέρους της Ελληνικής Πολιτείας, άρθρων της ΕΣΔΑ
- Ειδικό κοινό ΔΤ εκδόθηκε για την Παγκόσμια Ημέρα του Πρόσφυγα (20 Ιουνίου) από το ΕΣΠ και άλλες ΜΚΟ, φορείς και συλλογικότητες που δρουν στο πεδίο του ασύλου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με το οποίο αναγνωρίστηκε η ανάγκη συλλογικών παρεμβάσεων προκειμένου να αναδειχθούν και να καταπολεμηθούν ακόμη περισσότερο τα προβλήματα στο χώρο του ασύλου, καθώς και τα περιστατικά ρατσιστικής και αστυνομικής βίας.
- ΔΤ για την καταγγελία της κακομεταχείρισης κρατουμένων στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης του Τυχερού στον Έβρο, από τις αστυνομικές αρχές.
- ΔΤ εξέδωσε το ΕΣΠ κατόπιν σοβαρότατων περιπτώσεων επαναπροώθησης (*refoulement*) στην Τουρκία από το νομό Ροδόπης και το νομό Έβρου.
- Με ΔΤ το ΕΣΠ κατήγγειλε επίσης παράνομες συλλήψεις και λήψεις συνεντεύξεων αιτούντων άσυλο στην Αθήνα από την ελληνική αστυνομία.
- Σχετικά με τη δίκη των αστυνομικών του Α.Τ. Αγίου Παντελεήμονα που παραπέμφθηκαν για βασανιστήρια εις βάρος Αφγανών αιτούντων άσυλο, το ΕΣΠ εξέδωσε 4 ΔΤ.

Γ. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΠΟΡΩΝ

Το Τμήμα Εξεύρεσης Πόρων για διάστημα έξι περίπου μηνών (Ιούλιος – Νοέμβριος) έμεινε ανενεργό καθώς στελεχώθηκε εκ νέου στις αρχές Νοεμβρίου 2011. Παρόλα αυτά, σε γενικές γραμμές και παρά τις δύσκολες οικονομικές και πολιτικές συγκυρίες της χρονιάς που πέρασε, δεν ήταν λίγοι αυτοί που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του ΕΣΠ για βοήθεια, προσφέροντας είτε χρηματικά ποσά, είτε αναγκαία είδη για τη λειτουργία της Οργάνωσης και την εξυπηρέτηση όσων απευθύνονται σε αυτή (όπως είδη πρώτης ανάγκης για τους πρόσφυγες, είδη γραφείου, αναλώσιμα κλπ), ή ακόμη το χρόνο και τη τεχνογνωσία τους.

Επιπλέον, έγιναν διάφορες ενέργειες για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Τμήματος καθώς και για την αξιοποίηση εργαλείων τα οποία είχαν παραμείνει ανενεργά αλλά και τη σύσταση νέων επαφών ή/και συνεργασιών με εταιρείες και οργανωμένα δίκτυα εταιρειών. Σκοπός του Τμήματος για το άμεσο μέλλον είναι να χτίσει ένα ευρύ δίκτυο προσωπικών επαφών με εταιρείες διαφόρων ειδών με σκοπό να τους υποβληθούν συγκεκριμένες προτάσεις με χαμηλό

κόστος προς χρηματοδότηση, ώστε οι προτάσεις του ΕΣΠ να συνάδουν τόσο με τις προτεραιότητες και το ενδιαφέρον κάθε εταιρείας όσο και με τις οικονομικές δυνατότητες της.

Αναλυτικότερα, στο τέλος του 2011, πραγματοποιήθηκαν οι εξής δράσεις για την αναδιοργάνωση του Τμήματος:

- Αξιοποίηση της ιστοσελίδας www.csr.gr (γέφυρα μεταξύ των εταιρειών και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης [ΕΚΕ]) και ανάρτηση νέων, συγκεκριμένων προτάσεων προς χρηματοδότηση (εκτύπωση 50.000 φυλλαδίων / παροχή υπηρεσιών διερμηνείας σε πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο / λειτουργία του Διαπολιτισμικού Κέντρου Προώθησης της Ένταξης «Πυξίδα»).
- Επαφές με εταιρείες στο πλαίσιο της ΕΚΕ και υποβολή νέων προτάσεων για συγκεκριμένες δράσεις:
  - αίτημα χορηγίας στην εταιρεία ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ για το βάψιμο του κτιρίου μας (το οποίο και έγινε δεκτό στις αρχές του 2012),
  - αίτημα χορηγίας για επανεκτύπωση 10.000 φυλλαδίων στην εταιρεία Promitheytis.gr,
  - επαφή με το Ελληνικό Δίκτυο Κοινωνικής Ευθύνης για συνάντηση/παρουσίαση του ΕΣΠ,
  - αίτημα δωρεάς εξοπλισμού κουζίνας για την «Πυξίδα» μέσω του www.csr.gr (απευθείας στις εταιρείες).
- Υλοποιήθηκε η διαδικασία για τη χρήση της υπηρεσίας διενέργειας εράνου μέσω εταιρειών κινητής τηλεφωνίας «Προσφέρω», των εταιρειών WIND, COSMOTE και VODAFONE (η Υπηρεσία θα ενεργοποιηθεί κατά το Πάσχα).
- Ανανεώθηκε η ισχύς της τηλεφωνικής γραμμής τηλε-ψηφοφοριών του ΟΤΕ με χρέωση 3,68 €.
- Ολοκληρώθηκε η διαδικασία για την τοποθέτηση ερανικού κουτιού στο αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος (το ερανικό κουτί του ΕΣΠ θα τοποθετηθεί μετά το Πάσχα).

Συνοπτικά, τα αποτελέσματα των προσπαθειών του τμήματος για το 2011 έχουν ως εξής:

ΔΩΡΕΕΣ ΑΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΑ – ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (ΣΕ ΕΙΔΟΣ Ή ΧΡΗΜΑΤΑ):

Κυρία Κυριακοπούλου – ενίσχυση του Τμήματος Εξεύρεσης Πόρων	€
ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ – ανακαίνιση ανελκυστήρων	ΕΙΔΟΣ
ΙΔΡΥΜΑ ΛΕΒΕΝΤΗ – ενίσχυση της Πυξίδας	€
ΙΔΡΥΜΑ ΣΑΜΟΥΡΚΑ – ενίσχυση της Πυξίδας	€
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΥΦΛΩΝ - ειδικό μπαστούνι	ΕΙΔΟΣ
ΣΤΕΓΗ ΓΕΡΟΝΤΩΝ - αναπηρικό αμαξίδιο	ΕΙΔΟΣ
Formula 11 - πυροσβεστήρες και αναγόμωση	ΕΙΔΟΣ
ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ - δωροεπιταγή	€
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ - έπιπλα και ηλεκτρονικά είδη	ΕΙΔΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ - πολυμηχάνημα γραφείου	ΕΙΔΟΣ
ABBOT - φάρμακα και μηχανήμα μέτρησης σακχάρου	ΕΙΔΟΣ
SINTRA – χρώματα για βάψιμο κτιρίου	ΕΙΔΟΣ
ΧΡΩΤΕΞ – χρώματα για βάψιμο κτιρίου	ΕΙΔΟΣ

ΚΟΥΡΑΚΟΣ Α.Ε. - αντιβανδαλιστικό θυρεοτηλέφωνο	ΕΙΔΟΣ
IDEA SHOP – κάμερα οροφής	ΕΙΔΟΣ
CLEVERMARKET – μόνιτορ	ΕΙΔΟΣ
ΚΥΦΙΔΗΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΑ - βακτηρίες αγκώνα	ΕΙΔΟΣ
ARCO MUSIC - μουσικό εκπαιδευτικό υλικό	ΕΙΔΟΣ
Κιβωτός του Νώε – 2 καρτσάκια για μωρά	ΕΙΔΟΣ
Airtickets.grμ - 7 αεροπορικά εισιτήρια	ΕΙΔΟΣ
Feelgood Entertainment - προβολή του “Illegal”	€
Sankey International – μερική χορηγία τοποθέτησης οφθαλμικής πρόθεσης	€
Leo Burnett – διαφημιστικό spot	ΕΙΔΟΣ
Microsoft Hellas – λογισμικό	ΕΙΔΟΣ
SANOFI AVENTIS – ετήσια φαρμακευτική κάλυψη ενός παθόντος	ΕΙΔΟΣ
Pizza Fan – τροφοδοσία χριστουγεννιάτικης γιορτής Πυξίδας	ΕΙΔΟΣ
Cremona Catering – τροφοδοσία χριστουγεννιάτικης γιορτής Πυξίδας	ΕΙΔΟΣ
Coca Cola 3E – αναψυκτικά χριστουγεννιάτικης γιορτής Πυξίδας	ΕΙΔΟΣ
Le Spot Production – δημιουργία 8 κασετών beta tv spot	ΕΙΔΟΣ

Το ΕΣΠ ευχαριστεί όλους εκείνους με τους οποίους συνεργάστηκε στενά στην υλοποίηση προγραμμάτων στήριξης προσφύγων και αιτούντων άσυλο, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται όλες οι ανωτέρω εταιρείες οι οποίες προέβησαν σε δωρεές σε είδος ή σε χρηματικά ποσά υπέρ των δράσεων του ΕΣΠ καθώς και τα Ιδρύματα Μποδοσάκη, Λεβέντη και Σαμούρκα. Επίσης, το ΕΣΠ ευχαριστεί όλα τα μέλη του και τους ατομικούς υποστηρικτές του έργου του, ειδικότερα την κυρία Καίτη Κυριακοπούλου που επί σειρά πολλών ετών προσφέρει αμέριστη και έμπρακτη στήριξη στο ΕΣΠ ως δωρήτρια μεγάλων ποσών ευεργετώντας το έργο και τους σκοπούς του ΕΣΠ.

Επιπλέον, το ΕΣΠ απευθύνει ένα μεγάλο ευχαριστώ στους πολύτιμους εθελοντές του, χωρίς τους οποίους δεν θα έφερε εις πέρας με την ίδια επιτυχία τους στόχους και τις δράσεις του. Αναμφισβήτητα, ο εθελοντισμός αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο κάθε πρωτοβουλίας που προέρχεται από Μη Κερδοσκοπικές Οργανώσεις και Σωματεία, οι πόροι των οποίων είναι παραδοσιακά πολύ περιορισμένοι. Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες έχει την τύχη να λαμβάνει καθημερινά την έμπρακτη υποστήριξη ανθρώπων που με τις προσωπικές τους ικανότητες, τα ταλέντα και την τεχνογνωσία τους αλλά και, κυρίως, χάρη στην προσωπική τους πρωτοβουλία και γενναιοδωρία συνεπικουρούν στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινότητας καθώς και στην υλοποίηση των στόχων του.

Ευχαριστούμε θερμά τους: Νάζι Αζωίδου, Ιωάννα Αναγνωστοπούλου, Δήμητρα Ανικολαΐτη, Νιόβη Βάβουλα, Αφροδίτη Γαβριήλ, Μαρία Γιαγιάκου, Θεοδότα Γκέτσιου, Μπιάνκα Γκλαβάνη, Ειρήνη Γλυνού-Λεφάκη, Αχιλλέα Ζαβαλλη, Μαρία Ιωάννου, Σπύρο Καλλιανιώτη, Δωροθέα Καλούτσα, Αθηνά Καμπιτάκη, Μάρθα Καραμολέγκου, Δήμητρα Καράμπελα, Αλεξάνδρα Καρδιανού, Μάγδα Κλαυδιανού– Λίνα, Ευστάθιο Κοντό, Χριστίνα Κούνα, Έλλη Κρυωνά, Μαριόν Λεσούρ, Νατάσα Μαγγλάρα, Αλέξανδρο Μπαρόλο, Κωνσταντίνα Ντουζέπη, Βασιλική Παγώνη, Αναστάσιο Παιδακάκη, Αγγελική Παπαντωνίου, Σταματία Παπαρούπα, Παναγιώτα Παπαχαραλάμπους, Εβίτα Παυλίδη, Μαρία Σαμολαδά, Δημήτρη Σκλεπάρη, Δάφνη Σπύρου, Αλεξάνδρα Τριανταφύλλου, Ανδριαννή Φίλη, Floortje Punt και τη συντονίστρια εθελοντών, Ιώ Νάτση, καθώς και οποιονδήποτε άλλο στάθηκε αρωγός στο έργο μας.

Τέλος, πρέπει να δοθούν ιδιαίτερες ευχαριστίες προς τα μέλη του προσωπικού που, για άλλη μία χρονιά, παρά τις αρκετά συχνές καθυστερήσεις στις πληρωμές των μισθών τους και τον φόρτο εργασίας που αντιμετωπίζουν καθημερινά, εργάσθηκαν και εξακολουθούν να εργάζονται με αφοσίωση και συναίσθημα ευθύνης απέναντι στους αιτούντες άσυλο και στους πρόσφυγες που εξυπηρετούν.